

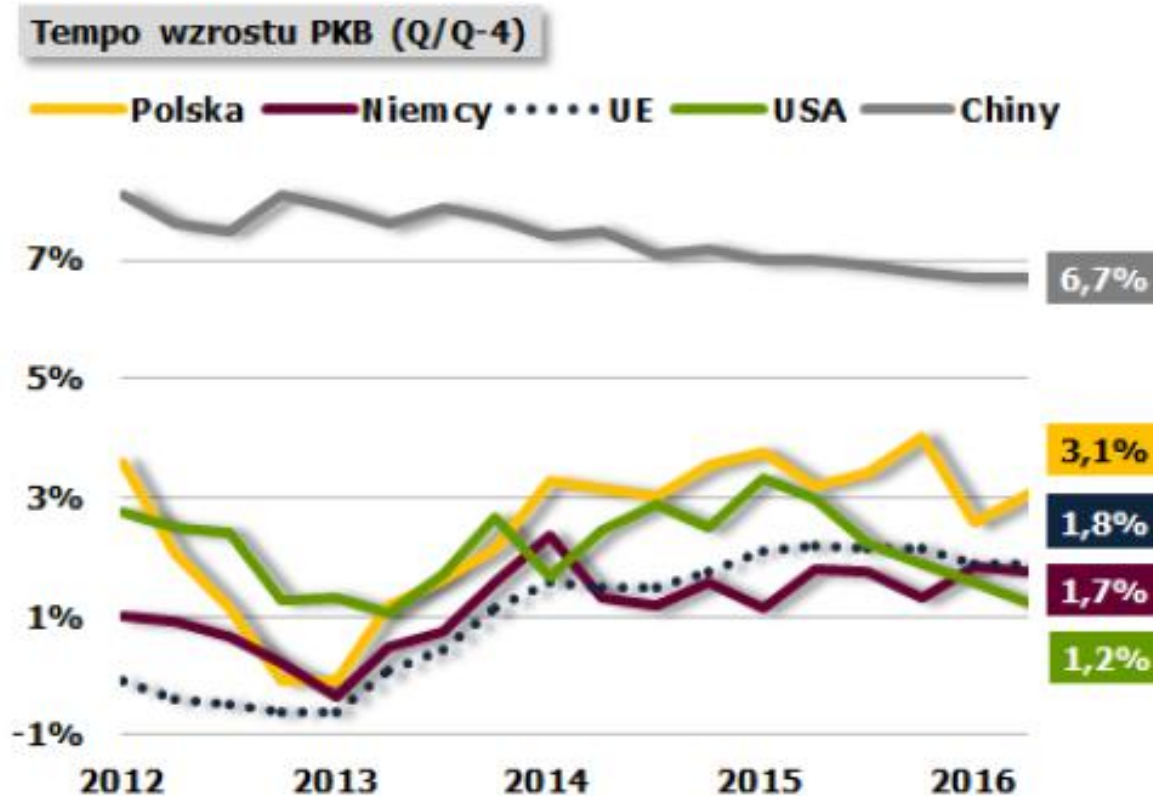
Wykład:

***Koniunktura gospodarcza***

***a przestępczość***

# Koniunktura gospodarcza

**Koniunktura gospodarcza** – to zmiany aktywności gospodarczej znajdujące odzwierciedlenie w kluczowych wskaźnikach makroekonomicznych, takich, jak: PKB, inwestycje, produkcja, zatrudnienie, bezrobocie, inflacja itd.



# Stopa wzrostu gospodarczego w wybranych krajach

Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Australia	3,8	3,7	1,9	2,1	2,5	3,9	2,6	2,6	2,4	2,8	2,0
Brazylia	6,1	5,1	-0,1	7,5	4,0	1,9	3,0	0,5	-3,5	-3,5	1,0
Kanada	2,1	1,0	-2,9	3,1	3,1	1,7	2,5	2,9	1,0	1,4	3,0
Szwajcaria	4,1	2,2	-2,2	3,0	1,7	1,0	1,9	2,4	1,2	1,4	1,1
Chiny	14,2	9,7	9,4	10,6	9,5	7,9	7,8	7,3	6,9	6,7	6,9
Czechy	5,6	2,7	-4,8	2,3	1,8	-0,8	-0,5	2,7	5,3	2,6	4,3
Niemcy	3,3	1,1	-5,6	4,1	3,7	0,5	0,5	1,9	1,7	1,9	2,2
Hiszpania	3,8	1,1	-3,6	0,0	-1,0	-2,9	-1,7	1,4	3,4	3,3	3,1
Francja	2,4	0,2	-2,9	2,0	2,1	0,2	0,6	0,9	1,1	1,2	1,8
Wielka Brytania	2,4	-0,5	-4,2	1,7	1,5	1,5	2,1	3,1	2,3	1,9	1,8
Grecja	3,3	-0,3	-4,3	-5,5	-9,1	-7,3	-3,2	0,7	-0,3	-0,2	1,4
Węgry	0,4	0,9	-6,6	0,7	1,7	-1,6	2,1	4,2	3,4	2,2	4,0
Indie	9,8	3,9	8,5	10,3	6,6	5,5	6,4	7,4	8,2	7,1	6,6
Włochy	1,5	-1,1	-5,5	1,7	0,6	-2,8	-1,7	0,1	1,0	0,9	1,5
Japonia	1,7	-1,1	-5,4	4,2	-0,1	1,5	2,0	0,4	1,4	0,9	1,7
Holandia	3,7	1,7	-3,8	1,4	1,7	-1,1	-0,2	1,4	2,3	2,2	3,2
Norwegia	3,0	0,5	-1,7	0,7	1,0	2,7	1,0	2,0	2,0	1,1	1,9
Polska	7,0	4,2	2,8	3,6	5,0	1,6	1,4	3,3	3,8	2,9	4,6
Katar	18,0	17,7	12,0	19,6	13,4	4,7	4,4	4,0	3,6	2,2	1,6
Rosja	8,5	5,2	-7,8	4,5	5,3	3,7	1,8	0,7	-2,8	-0,2	1,5
Szwecja	3,4	-0,6	-5,2	6,0	2,7	-0,3	1,2	2,6	4,5	3,2	2,3
Turcja	5,0	0,8	-4,7	8,5	11,1	4,8	8,5	5,2	6,1	3,2	7,4
USA	1,8	-0,3	-2,8	2,5	1,6	2,2	1,7	2,6	2,9	1,5	2,3

# Zabójstwa (na 100 tys. mieszkańców)

Country	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mexico	8.5	9.0	9.3	7.8	12.2	<b>17.0</b>	21.8	22.8	21.5	18.9
Canada	1.7	1.8	1.7	1.6	1.7	<b>1.6</b>	1.4	1.5	1.6	1.4
United States of America	5.5	5.6	5.8	5.6	<b>5.4</b>	<b>5.0</b>	4.7	4.7	4.7	3.8
Japan	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	<b>0.4</b>	0.4	0.3	0.3	0.3
Czech Republic	1.3	1.1	1.3	1.2	1.1	<b>0.9</b>	1.0	0.8	<b>1.0</b>	<b>0.9</b>
Poland	1.7	1.5	1.3	1.4	1.2	1.3	1.1	1.2	1.0	0.8
Denmark	0.8	1.0	0.5	0.7	<b>1.0</b>	<b>0.9</b>	0.8	0.8	<b>0.7</b>	<b>0.7</b>
Finland	2.8	2.3	2.3	2.4	2.5	<b>2.2</b>	2.2	2.0	<b>1.6</b>	<b>1.7</b>
Norway	0.8	0.7	0.7	0.6	0.7	<b>0.6</b>	0.6	2.3	0.5	0.9
Sweden	1.2	0.9	1.0	1.2	<b>0.8</b>	<b>0.9</b>	1.0	0.9	<b>0.7</b>	0.9
United Kingdom	1.6	1.5	1.4	1.4	<b>1.2</b>	<b>1.2</b>	1.2	1.0	1.0	1.0
Greece	1.0	1.2	1.0	1.2	<b>1.3</b>	<b>1.4</b>	<b>1.6</b>	<b>1.7</b>	<b>1.5</b>	<b>1.4</b>
Italy	1.2	1.0	1.1	1.1	<b>1.0</b>	<b>1.0</b>	0.9	0.9	<b>0.9</b>	<b>0.8</b>
Portugal	1.4	1.3	1.5	1.8	1.2	<b>1.2</b>	1.2	<b>1.1</b>	<b>1.1</b>	<b>1.3</b>
Spain	1.2	1.2	1.1	1.1	0.9	<b>0.9</b>	0.8	<b>0.8</b>	<b>0.8</b>	<b>0.6</b>
France	1.6	1.6	1.4	1.6	1.6	<b>1.3</b>	1.3	1.3	1.2	1.2
Germany	1.0	1.0	1.0	0.9	0.9	<b>0.8</b>	0.8	0.8	0.7	0.7
Switzerland	1.1	1.0	0.8	0.7	0.7	<b>0.7</b>	0.7	0.6	0.6	0.7
Australia	1.5	1.3	1.3	1.2	1.2	1.2	1.0	1.1	1.1	1.1

Intentional homicide is defined as unlawful death inflicted upon a person with the intent to cause death or serious injury.

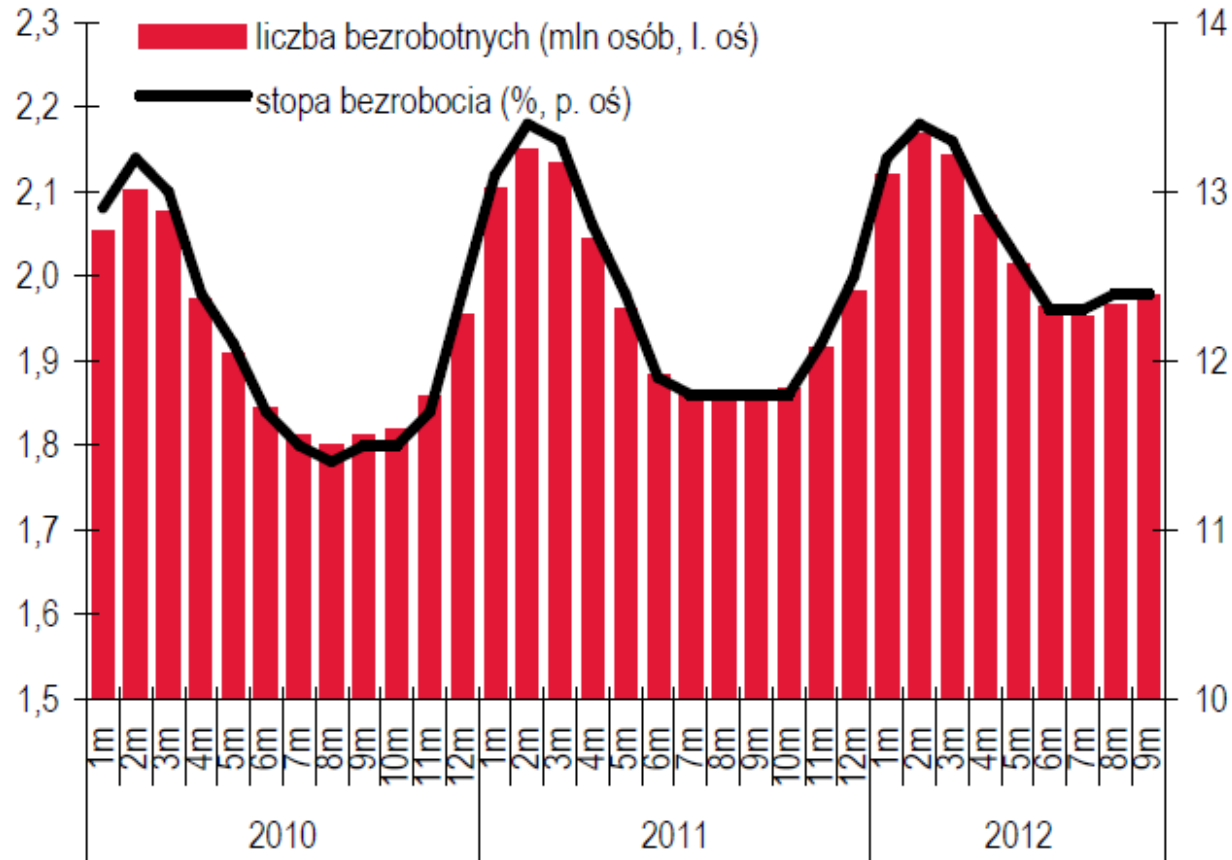
# Rodzaje wahań koniunkturalnych

**Wahania sezonowe** – wahania koniunktury związane ze zmianą aktywności gospodarczej w różnych porach roku (dotyczy to głównie produkcji rolniczej i budowlano-montażowej).

**Wahania przypadkowe** – wahania gospodarcze związane z wydarzeniami takimi jak strajki, klęski żywiołowe, wojny, szoki naftowe, szoki finansowe itp.

**Wahania cykliczne** – okresowo powtarzające się spadki i ożywienia koniunktury gospodarczej.

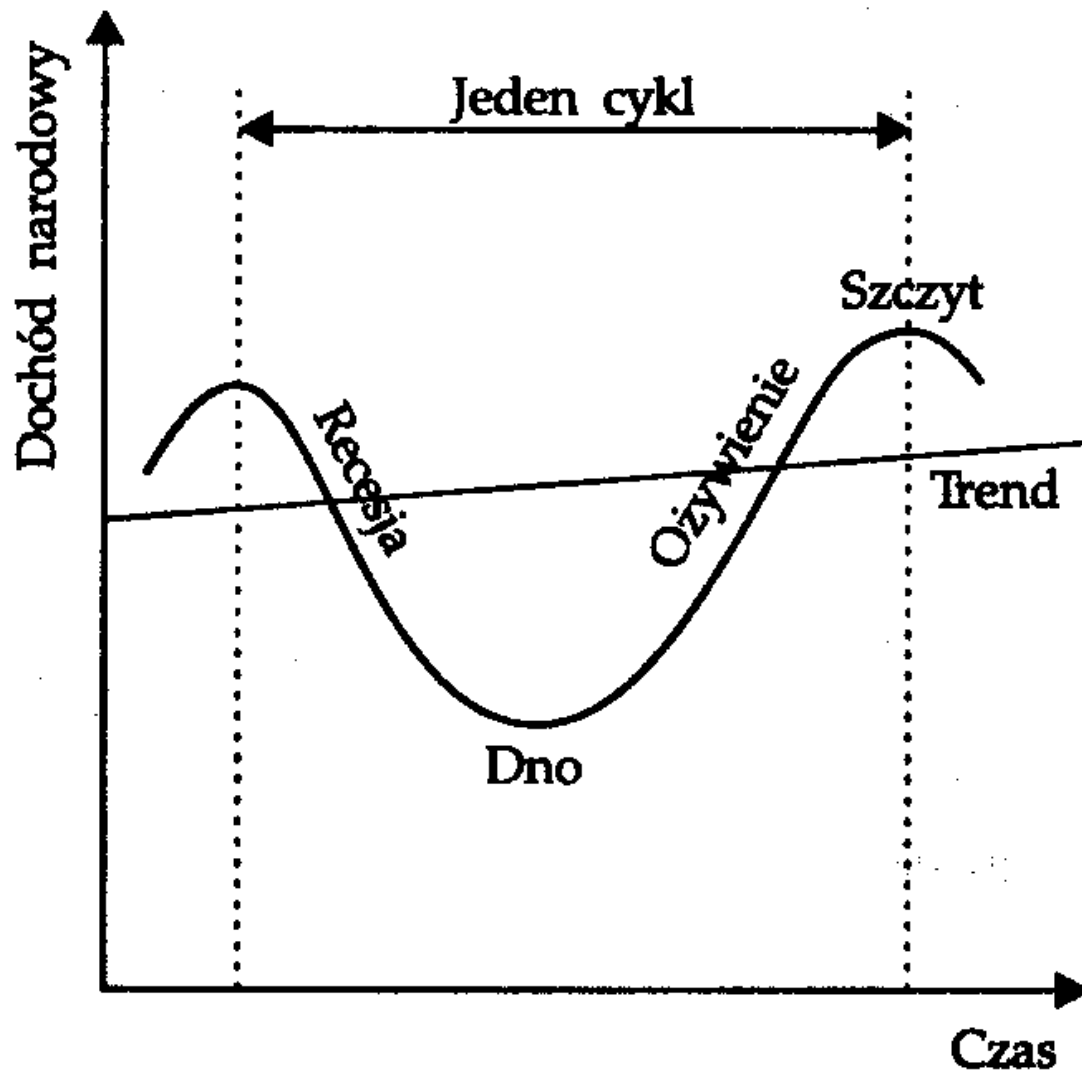
# Bezrobocie rejestrowane



2015												2016											
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1 919	1 919	1 861	1 782	1 702	1 622	1 586	1 563	1 539	1 517	1 531	1 563	1 648	1 653	1 601	1 522	1 457	1 393	1 362	1 347	1 324	1 308	1 314	1 335
11,9	11,9	11,5	11,1	10,7	10,2	10,0	9,9	9,7	9,6	9,6	9,7	10,2	10,2	9,9	9,4	9,1	8,7	8,5	8,4	8,3	8,2	8,2	8,3

Wrzesień 2018: Liczba bezrobotnych: 947 tys.; stopa bezrobocia 5,7%.

# Morfologia cyklu – fazy cyklu



# PKB - definicje

PKB to **suma dóbr i usług finalnych** sprzedawanych na pewnym obszarze w pewnym okresie, którym zwykle jest rok.

PKB to **suma wartości dodanej** powstającej na pewnym obszarze w pewnym okresie.

PKB to **suma dochodów właścicieli czynników produkcji**, uzyskanych dzięki aktywności ekonomicznej na danym obszarze geograficznym w danym okresie.



# PKB per capita (w USD) w wybranych krajach, 2017

Kraj	PKB per capita (w USD)
Luksemburg	10 4103
Szwajcaria	80 190
Norwegia	75 505
Islandia	70 057
Irlandia	69 331
Katar	63 506
USA	59 532
Singapur	57 714
Dania	56 308
Australia	53 800
<b>Polska</b>	<b>13 812</b>

55 m.

# Wpływ działalności nielegalnej na PKB

Wyszczególnienie	1995	2000	2010	2011	2012	2013
PKB bez działalności nielegalnej	337222	744378	1416585	1528127	1596378	1635745
<b>Działalność nielegalna</b>	<b>2202</b>	<b>3605</b>	<b>9434</b>	<b>10679</b>	<b>12662</b>	<b>13021</b>
Prostytucja (działalność ochroniarska/sutenerska)	78	187	659	649	657	657
Narkotyki	1826	2837	7247	7938	9752	9840
Przemyt papierosów	298	581	1528	2092	2253	2524
PKB z działalnością nielegalną	339424	747983	1426019	1538806	1609040	1648766
<b>Udział działalności nielegalnej w PKB</b>	<b>0,65%</b>	<b>0,48%</b>	<b>0,66%</b>	<b>0,69%</b>	<b>0,79%</b>	<b>0,79%</b>
Prostytucja (działalność ochroniarska/sutenerska)	0,02%	0,03%	0,05%	0,04%	0,04%	0,04%
Narkotyki	0,54%	0,38%	0,51%	0,52%	0,61%	0,60%
Przemyt papierosów	0,09%	0,08%	0,11%	0,14%	0,14%	0,15%

KLASYFIKACJA SPOŻYCIA INDYWIDUALNEGO WEDŁUG CELU

01-12 Spożycie indywidualne gospodarstw domowych

12.2

Prostytucja

02

Napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe i narkotyki

ESA 2010

# Inwestycje – definicje

**Inwestycje** – są to zakupy nowych dóbr kapitałowych przez przedsiębiorstwa. Całkowite inwestycje obejmują inwestycje w kapitał trwały oraz inwestycje w kapitał obrotowy.

Begg, Fischer, Dornbusch

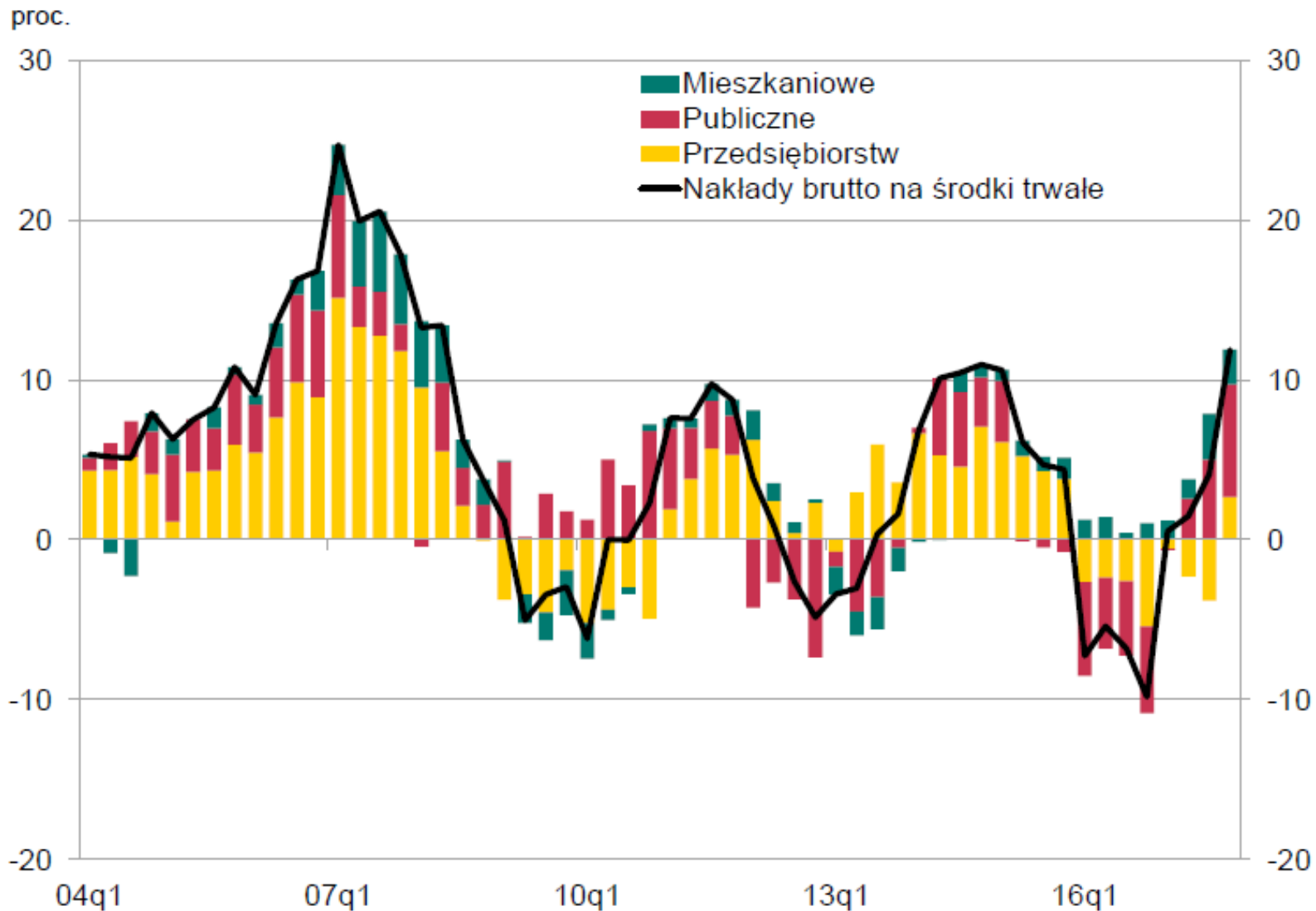
**Inwestycje** - polegają na powiększaniu w danym społeczeństwie zasobu budynków, maszyn i urządzeń oraz zapasów w ciągu roku.

Samuelson, Nordhaus

**Inwestycje** - to suma wydatków przedsiębiorstw na fabryki, maszyny, wyposażenie i zapasy oraz wydatków gospodarstw domowych na zakup mieszkań.

Hall, Taylor

# Inwestycje w gospodarce (r/r), 2006-2016



Źródło: NBP, Raport o inflacji, marzec 2018.

# Korupcja przy projektach inwestycyjnych

The SFO is prosecuting the alleged payment of bribes by British companies within the Alstom group. Seven individuals and two companies have been charged with corruption offences in three criminal trials under the Prevention of Corruption Act 1906 and offences of conspiracy to corrupt under the Criminal Law Act 1977. In September 2014, charges were brought against Alstom Network UK Ltd (formerly Alstom International Ltd) relating to transport projects in **India, Poland and Tunisia**.



# Stopa inwestycji w krajach OECD oraz w krajach BRICS

Kraj	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Australia	27,1	36,5	37,6	37,7	38,0	28,1	20,7	21,8	23,4	22,7	21,8	
Austria	27,4	27,7	27,8	29,1	27,9	27,6	27,1	28,3	28,4	27,2	26,7	25,5
Kanada	22,7	23,7	24,0	24,1	22,0	23,5	24,2	24,9	25,0	24,6	23,8	22,9
Dania	22,2	24,3	25,3	24,0	19,1	18,1	19,1	19,5	19,7	20,0	19,8	20,1
Francja	22,4	23,2	24,1	24,1	21,3	21,9	23,2	22,6	22,3	22,4	22,2	22,8
Niemcy	18,8	19,8	20,7	20,9	18,1	19,6	21,1	19,3	19,5	19,8	19,2	19,1
Grecja	22,1	26,2	27,1	24,5	18,3	17,0	15,1	12,8	11,6	11,8	9,8	10,5
Irlandia	30,3	31,9	29,2	24,6	20,3	17,3	17,6	19,9	18,6	22,0	21,7	30,0
Włochy	21,1	21,9	22,2	21,8	19,4	20,5	20,5	17,9	17,0	17,0	17,3	17,0
Japonia	24,7	24,7	24,5	24,5	21,3	21,3	22,1	22,7	23,2	23,9	23,9	
Korea Płd.	32,2	32,7	32,6	33,0	28,5	32,0	33,0	31,0	29,1	29,3	28,9	29,2
Holandia	20,9	21,5	22,3	22,4	20,9	20,4	20,5	19,2	18,2	18,5	19,3	19,7
Norwegia	22,6	24,2	27,3	26,0	24,8	25,4	25,8	26,5	27,9	28,1	28,2	29,1
Polska	19,9	21,7	25,2	24,7	20,6	21,3	22,4	21,0	19,0	20,4	20,5	19,6
Hiszpania	30,0	31,3	31,3	29,6	24,6	23,5	21,9	20,0	18,7	19,4	20,1	20,4
Szwecja	22,0	23,0	24,6	24,5	20,9	22,9	23,8	22,6	22,5	23,3	24,2	24,8
Szwajcaria	24,0	25,0	24,1	25,4	26,4	24,1	26,9	24,3	22,6	23,1	23,0	
Wielka Bryt.	17,7	18,0	18,5	17,3	14,7	16,0	15,9	16,1	16,7	17,4	17,2	17,0
USA	23,2	23,3	22,4	20,8	17,5	18,4	18,5	19,4	19,8	20,0	20,3	
Brazylia	17,2	17,8	19,8	21,6	18,8	21,8	21,8	21,4	21,7	20,5	17,6	15,4
Rosja	20,1	21,2	24,2	25,5	18,9	22,6	23,1	22,9	21,1	22,2	22,4	23,4
Indie	38,6	39,7	42,5	38,2	40,7	40,7	39,6	38,3	34,0	34,6	32,9	30,4
Chiny	41,4	40,9	41,5	43,3	46,4	47,6	47,7	47,2	47,4	47,0	45,4	

# Stopa wzrostu inwestycji niemieszkaniaowych

Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Australia	12,5	7,6	-3,1	0,6	12,7	14,8	6,0
Belgia	8,2	4,3	-10,2	-3,2	8,6	0,1	-0,7
Kanada	2,6	4,2	-19,5	14,5	10,4	6,2	3,1
Dania	4,5	0,7	-16,6	-5,1	-1,8	6,5	6,3
Finlandia	18,3	4,1	-17,0	-7,4	9,5	-3,0	-4,7
Francja	7,9	2,8	-13,3	4,6	5,3	-1,8	-1,9
Niemcy	8,5	2,3	-17,7	7,0	7,4	-2,5	-0,8
Islandia	-23,5	-23,3	-55,8	-1,3	27,9	8,6	-11,6
Japonia	4,7	-2,9	-14,2	0,7	3,3	1,9	-1,0
Korea Płd.	6,9	-0,4	-6,0	15,2	2,2	-1,1	-0,7
Holandia	6,4	7,1	-15,5	-5,2	10,2	-3,2	-2,8
Nowa Zelandia	10,8	-0,8	-23,7	2,4	9,1	11,4	8,9
Norwegia	15,2	2,2	-10,6	-10,2	4,4	10,2	5,6
Szwecja	10,8	4,7	-18,6	4,9	6,6	8,2	4,5
Szwajcaria	8,1	0,9	-11,6	5,4	2,9	2,2	2,2
Wielka Brytania	10,9	-0,2	-14,4	-0,4	3,1	4,9	2,6
USA	6,5	-0,8	-18,1	0,7	8,6	8,0	5,2

Źródło: OECD.

# Stopa wzrostu inwestycji mieszkaniowych

Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Australia	2,0	2,6	-4,2	3,6	0,5	-4,6	3,5
Austria	1,3	-0,3	-0,6	0,5	1,8	3,5	1,5
Belgia	3,3	-2,7	-8,6	3,1	-5,3	-2,8	-3,0
Kanada	3,4	-5,0	-6,1	7,6	1,9	5,7	-2,3
Dania	-6,0	-15,8	-21,3	-0,6	14,6	-9,5	-0,4
Finlandia	0,0	-9,7	-13,0	24,6	5,0	-4,0	-2,9
Francja	5,0	-3,1	-11,6	-0,2	3,1	-0,4	-3,5
Niemcy	-1,6	-4,3	-2,4	4,5	6,5	1,5	0,2
Grecja	25,6	-33,6	-20,7	-21,6	-18,0	-32,9	-26,2
Islandia	13,2	-21,9	-55,7	-18,0	5,4	6,9	11,0
Irlandia	-11,2	-15,9	-37,6	-34,0	-10,3	-15,2	-4,8
Włochy	0,6	-1,2	-8,4	-0,4	-3,3	-6,3	-3,4
Japonia	-9,5	-7,0	-16,3	-4,8	5,5	3,0	12,0
Korea Płd.	-3,0	-7,8	-2,0	-13,4	-14,4	-5,7	6,4
Holandia	4,7	-0,2	-14,8	-13,2	6,5	-9,6	-6,3
Nowa Zelandia	3,0	-18,2	-14,4	2,3	-12,3	12,8	26,8
Norwegia	2,7	-9,0	-8,2	-1,6	21,9	7,4	9,3
Hiszpania	1,4	-9,1	-23,1	-10,1	-6,7	-8,0	-8,9
Szwecja	7,6	-12,9	-18,7	15,3	14,7	-9,0	-9,5
Szwajcaria	-3,0	-4,2	1,8	3,5	2,2	0,9	1,9
Wielka Brytania	4,7	-20,0	-26,9	13,8	2,3	-5,4	-3,2
USA	-18,7	-23,9	-22,4	-3,7	-1,4	12,1	14,7



# Stopa zatrudnienia

Źródło: OECD.

Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Australia</b>	<b>72,9</b>	<b>73,2</b>	<b>72,0</b>	<b>72,4</b>	<b>72,7</b>	<b>72,3</b>	<b>72,3</b>	<b>72,0</b>	<b>72,2</b>	<b>72,4</b>	<b>73,0</b>
<b>Austria</b>	<b>71,4</b>	<b>72,1</b>	<b>71,6</b>	<b>71,7</b>	<b>72,1</b>	<b>72,5</b>	<b>71,4</b>	<b>71,0</b>	<b>71,1</b>	<b>71,5</b>	<b>72,2</b>
Belgium	62,0	62,4	61,6	62,0	61,9	61,8	61,8	61,9	61,8	62,3	63,1
<b>Canada</b>	<b>73,5</b>	<b>73,6</b>	<b>71,5</b>	<b>71,5</b>	<b>72,0</b>	<b>72,2</b>	<b>72,4</b>	<b>72,3</b>	<b>72,5</b>	<b>72,6</b>	<b>73,4</b>
Chile	56,3	57,3	56,1	59,3	61,3	61,8	62,3	62,2	62,4	62,2	62,7
Czech Republic	66,1	66,6	65,4	65,0	65,7	66,5	67,7	69,0	70,2	72,0	73,6
<b>Denmark</b>	<b>77,0</b>	<b>77,9</b>	<b>75,3</b>	<b>73,3</b>	<b>73,1</b>	<b>72,6</b>	<b>72,6</b>	<b>72,8</b>	<b>73,5</b>	<b>74,8</b>	<b>74,2</b>
Estonia	69,2	69,7	63,5	61,0	65,2	67,2	68,5	69,6	71,9	72,1	74,1
Finland	70,5	71,3	68,4	68,3	69,2	69,5	68,9	68,7	68,5	69,1	70,0
France	64,3	64,8	64,0	63,9	63,9	63,9	64,1	63,8	63,8	64,2	64,7
<b>Germany</b>	<b>69,0</b>	<b>70,2</b>	<b>70,4</b>	<b>71,2</b>	<b>72,6</b>	<b>72,8</b>	<b>73,5</b>	<b>73,8</b>	<b>74,0</b>	<b>74,7</b>	<b>75,3</b>
<b>Greece</b>	<b>61,4</b>	<b>61,9</b>	<b>61,2</b>	<b>59,6</b>	<b>55,6</b>	<b>51,3</b>	<b>48,8</b>	<b>49,4</b>	<b>50,8</b>	<b>52,0</b>	<b>53,5</b>
<b>Hungary</b>	<b>57,3</b>	<b>56,7</b>	<b>55,4</b>	<b>55,4</b>	<b>55,8</b>	<b>57,2</b>	<b>58,1</b>	<b>61,2</b>	<b>64,0</b>	<b>66,5</b>	<b>68,2</b>
<b>Iceland</b>	<b>85,7</b>	<b>84,2</b>	<b>78,9</b>	<b>78,9</b>	<b>79,0</b>	<b>80,2</b>	<b>81,1</b>	<b>81,6</b>	<b>84,7</b>	<b>86,5</b>	<b>86,1</b>
Ireland	69,2	67,9	62,2	60,0	59,2	58,8	60,5	61,7	63,0	64,8	67,6
Israel	58,9	59,8	59,2	60,2	60,9	66,5	67,1	67,9	68,3	68,6	69,0
Italy	58,7	58,7	58,3	57,7	57,8	57,6	55,5	55,7	56,3	57,3	58,0
<b>Japan</b>	<b>70,7</b>	<b>70,7</b>	<b>70,0</b>	<b>70,1</b>	<b>70,3</b>	<b>70,6</b>	<b>71,7</b>	<b>72,7</b>	<b>73,3</b>	<b>74,4</b>	<b>75,3</b>
Korea	63,9	63,8	62,9	63,3	63,9	64,2	54,4	65,3	65,7	66,1	66,6
Luxembourg	64,2	63,4	65,2	65,2	64,6	65,8	65,7	66,6	66,2	65,6	66,3
Mexico	61,1	61,3	59,4	60,3	59,8	61,3	60,8	60,4	60,7	61,0	61,1
<b>Netherlands</b>	<b>74,4</b>	<b>75,9</b>	<b>75,6</b>	<b>74,7</b>	<b>74,9</b>	<b>75,1</b>	<b>73,6</b>	<b>73,1</b>	<b>74,2</b>	<b>74,8</b>	<b>75,9</b>
<b>New Zealand</b>	<b>75,2</b>	<b>74,7</b>	<b>72,9</b>	<b>72,3</b>	<b>72,6</b>	<b>72,1</b>	<b>72,8</b>	<b>74,2</b>	<b>74,3</b>	<b>75,6</b>	<b>76,9</b>
<b>Norway</b>	<b>76,9</b>	<b>78,1</b>	<b>76,5</b>	<b>75,4</b>	<b>75,3</b>	<b>75,8</b>	<b>75,4</b>	<b>75,2</b>	<b>74,8</b>	<b>74,3</b>	<b>74,0</b>
<b>Poland</b>	<b>57,0</b>	<b>59,2</b>	<b>59,3</b>	<b>58,9</b>	<b>59,3</b>	<b>59,7</b>	<b>60,0</b>	<b>61,7</b>	<b>62,9</b>	<b>64,5</b>	<b>66,1</b>
Portugal	67,8	68,2	66,3	65,6	64,2	61,8	60,6	62,6	63,9	65,3	67,8
Slovak Republic	60,7	62,3	60,2	58,8	59,5	59,7	59,9	61,0	62,7	64,8	66,2
Slovenia	67,8	68,6	67,5	66,2	64,4	64,1	63,3	63,9	65,2	65,8	69,3
<b>Spain</b>	<b>66,6</b>	<b>65,3</b>	<b>60,6</b>	<b>59,4</b>	<b>58,5</b>	<b>56,2</b>	<b>54,8</b>	<b>56,0</b>	<b>57,8</b>	<b>59,5</b>	<b>61,1</b>
<b>Sweden</b>	<b>74,2</b>	<b>74,3</b>	<b>72,2</b>	<b>72,1</b>	<b>73,6</b>	<b>73,8</b>	<b>74,4</b>	<b>74,9</b>	<b>75,5</b>	<b>76,2</b>	<b>76,9</b>
<b>Switzerland</b>	<b>78,6</b>	<b>79,5</b>	<b>79,0</b>	<b>78,6</b>	<b>79,3</b>	<b>79,4</b>	<b>79,6</b>	<b>79,9</b>	<b>80,2</b>	<b>79,6</b>	<b>79,8</b>
<b>Turkey</b>	<b>44,6</b>	<b>44,9</b>	<b>44,3</b>	<b>46,3</b>	<b>48,4</b>	<b>48,9</b>	<b>49,5</b>	<b>49,5</b>	<b>50,1</b>	<b>50,6</b>	<b>51,6</b>
<b>United Kingdom</b>	<b>72,4</b>	<b>72,7</b>	<b>70,6</b>	<b>70,3</b>	<b>70,4</b>	<b>70,9</b>	<b>70,5</b>	<b>71,9</b>	<b>72,7</b>	<b>73,5</b>	<b>74,1</b>
United States	71,8	70,9	67,6	66,7	66,6	67,1	67,4	68,1	68,7	69,4	70,1

# Stopa bezrobocia

Źródło: OECD.

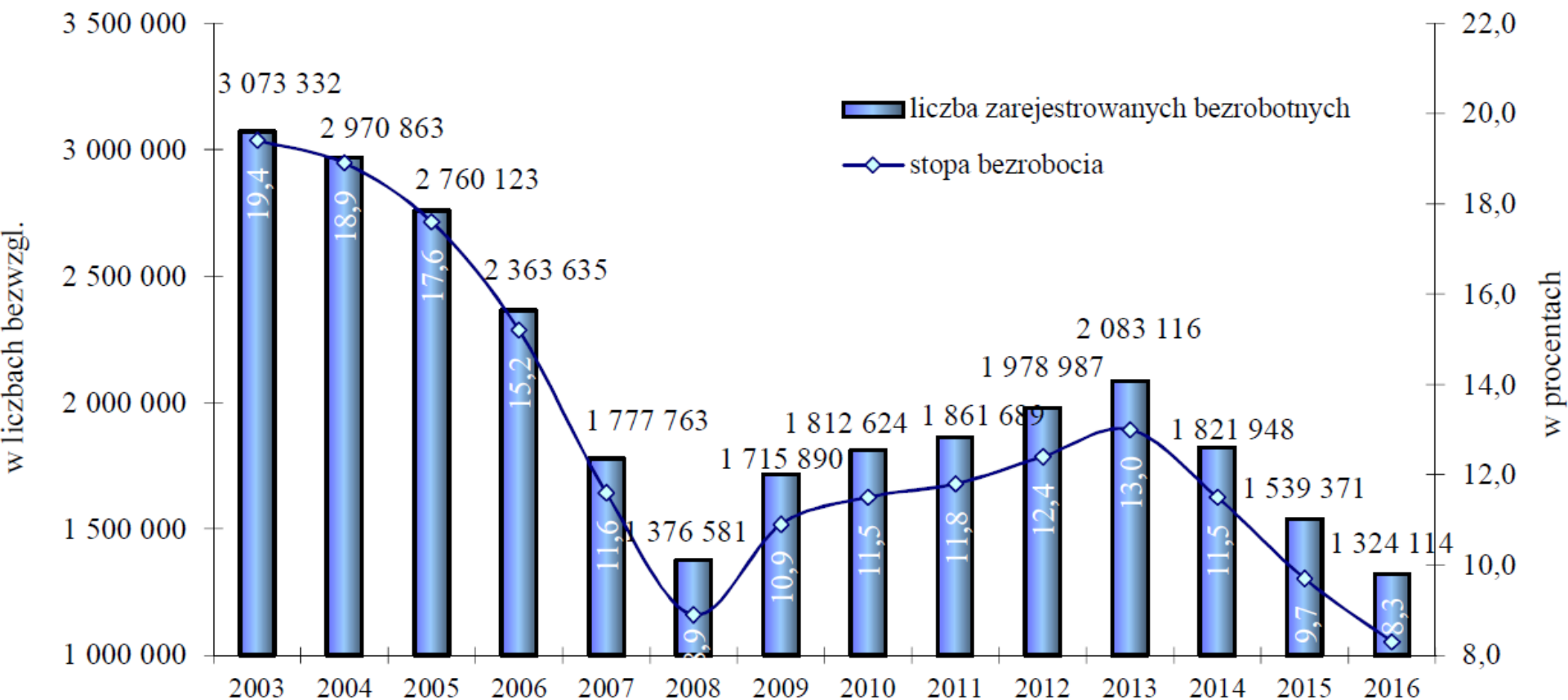
Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Australia</b>	4,5	4,3	5,7	5,3	5,2	5,4	5,7	6,1	6,1	5,7	5,6
<b>Austria</b>	4,5	3,9	4,8	4,5	4,2	4,4	5,3	5,6	5,7	6,0	5,7
Belgium	7,5	7,0	8,0	8,4	7,2	7,6	8,4	8,5	8,5	7,8	7,1
Canada	6,1	6,2	8,4	8,1	7,5	7,3	7,1	6,9	6,9	7,0	6,3
Chile	7,4	8,0	10,0	8,4	7,4	6,7	5,9	6,4	6,2	6,5	6,7
Czech Republic	5,4	4,4	6,8	7,4	6,8	7,0	7,0	6,1	5,0	4,0	2,9
Denmark	3,8	3,5	6,1	7,6	7,7	7,7	7,0	6,6	6,2	6,2	5,7
Estonia	4,8	5,6	14,0	17,2	12,7	10,3	8,6	7,4	6,2	6,8	5,8
Finland	6,9	6,4	8,4	8,5	7,9	7,8	8,2	8,7	9,4	8,8	8,6
France	8,0	7,4	9,2	9,4	9,3	9,9	9,9	10,3	10,4	10,1	9,4
<b>Germany</b>	8,7	7,6	7,8	7,2	6,0	5,5	5,2	5,0	4,6	4,1	3,7
<b>Greece</b>	8,4	7,8	9,6	12,7	17,9	24,5	27,5	26,5	24,9	23,5	21,5
Hungary	7,4	7,9	10,1	11,2	11,0	11,0	10,2	7,7	6,8	5,1	4,2
Iceland	2,3	3,0	7,4	7,7	7,2	6,2	5,4	4,9	4,0	3,0	2,7
Ireland	4,9	5,9	12,5	14,1	14,9	15,3	13,0	11,3	9,4	7,9	6,7
Israel	7,4	6,2	7,7	6,8	5,7	7,0	6,2	5,9	5,2	4,8	4,2
Italy	6,2	6,8	7,9	8,5	8,5	10,8	12,1	12,7	11,9	11,7	11,2
<b>Japan</b>	4,1	4,2	5,3	5,3	4,8	4,6	4,0	3,6	3,4	3,1	2,8
<b>Korea</b>	3,4	3,3	3,8	3,8	3,5	3,3	3,1	3,5	3,6	3,7	3,7
Luxembourg	4,1	5,1	5,2	4,4	4,9	5,2	5,8	5,9	6,7	6,3	5,5
Mexico	3,5	3,6	5,4	5,4	5,4	5,0	4,9	4,8	4,3	3,9	3,4
Netherlands	3,6	3,0	3,7	4,5	4,4	5,3	7,2	7,4	6,9	6,0	4,8
New Zealand	3,8	4,3	6,3	6,7	6,7	7,2	6,2	5,8	5,3	5,1	4,7
<b>Norway</b>	2,6	2,6	3,2	3,7	3,3	3,3	3,4	3,5	4,3	4,7	4,2
Poland	9,7	7,2	8,3	9,7	9,8	10,2	10,3	9,0	7,5	6,2	4,9
Portugal	8,5	8,1	10,0	11,4	13,4	16,4	16,2	13,9	12,4	11,1	8,9
Slovak Republic	11,0	9,6	12,1	14,4	13,6	14,0	14,2	13,2	11,5	9,7	8,1
Slovenia	5,0	4,5	6,0	7,4	8,3	9,0	10,1	9,7	9,0	8,0	6,6
<b>Spain</b>	8,3	11,4	18,1	20,2	21,8	25,2	26,1	24,4	22,1	19,6	17,2
Sweden	6,2	6,3	8,5	8,7	7,9	8,1	8,1	8,0	7,4	7,0	6,7
<b>Switzerland</b>	3,7	3,4	4,2	4,6	4,1	4,3	4,4	4,8	4,8	4,9	4,8
Turkey	10,5	11,2	14,3	12,1	10,0	9,4	8,7	9,9	10,2	10,8	10,8
United Kingdom	5,3	5,4	7,8	7,9	8,0	8,1	7,5	6,1	5,3	4,8	4,3
United States	4,7	5,8	9,4	9,8	9,1	8,2	7,4	6,2	5,3	4,9	4,4

# Stopa bezrobocia wśród osób młodych

Źródło: OECD.

Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Australia	9,4	8,8	11,5	11,5	11,3	11,7	12,2	13,3	13,1	12,7	12,6
<b>Austria</b>	<b>8,7</b>	<b>8,1</b>	<b>10,0</b>	<b>8,8</b>	<b>8,3</b>	<b>8,7</b>	<b>9,7</b>	<b>10,3</b>	<b>10,6</b>	<b>11,2</b>	<b>9,8</b>
Belgium	18,8	18,0	21,9	22,4	18,7	19,8	23,7	23,2	22,1	20,1	19,3
Canada	11,2	11,6	15,2	14,8	14,2	14,3	13,7	13,5	13,2	13,1	11,6
Chile	17,8	19,7	22,6	18,6	17,5	16,3	16,1	16,5	15,5	15,7	16,9
Czech Republic	10,7	9,9	16,6	18,3	18,0	19,5	19,0	15,9	12,6	10,5	8,0
Denmark	7,5	8,0	11,8	14,0	14,2	14,1	13,1	12,6	10,8	12,0	11,1
Estonia	9,8	11,7	26,8	32,0	21,6	19,9	17,9	14,3	13,2	13,5	12,2
Finland	15,7	15,7	21,6	20,3	18,9	17,8	20,0	19,3	22,0	19,9	19,8
France	19,1	18,6	23,2	22,8	22,0	23,8	23,9	23,2	24,7	24,6	22,3
<b>Germany</b>	<b>11,7</b>	<b>10,4</b>	<b>11,0</b>	<b>9,7</b>	<b>8,5</b>	<b>8,1</b>	<b>7,8</b>	<b>7,8</b>	<b>7,3</b>	<b>7,0</b>	<b>6,8</b>
<b>Greece</b>	<b>22,9</b>	<b>22,1</b>	<b>25,8</b>	<b>32,9</b>	<b>44,4</b>	<b>55,3</b>	<b>58,3</b>	<b>52,4</b>	<b>49,8</b>	<b>47,4</b>	<b>43,6</b>
Hungary	18,0	19,9	26,5	26,6	26,1	28,1	26,6	20,4	17,3	12,9	10,7
Iceland	7,2	8,2	16,0	16,2	14,6	13,6	10,7	10,0	8,8	6,5	7,7
Ireland	10,3	12,4	25,5	28,3	29,9	33,0	29,6	26,9	20,9	17,2	14,4
Israel	16,1	12,6	14,6	13,7	11,6	12,1	10,5	10,6	9,2	8,6	7,3
<b>Italy</b>	<b>20,3</b>	<b>21,3</b>	<b>25,4</b>	<b>27,9</b>	<b>29,1</b>	<b>35,3</b>	<b>40,0</b>	<b>42,7</b>	<b>40,3</b>	<b>37,8</b>	<b>34,8</b>
<b>Japan</b>	<b>7,7</b>	<b>7,2</b>	<b>9,1</b>	<b>9,2</b>	<b>8,0</b>	<b>7,9</b>	<b>6,9</b>	<b>6,3</b>	<b>5,6</b>	<b>5,2</b>	<b>4,7</b>
<b>Korea</b>	<b>8,8</b>	<b>9,3</b>	<b>9,8</b>	<b>9,8</b>	<b>9,6</b>	<b>9,0</b>	<b>9,3</b>	<b>10,0</b>	<b>10,5</b>	<b>10,7</b>	<b>10,3</b>
Luxembourg	15,2	17,9	17,2	14,2	16,8	18,8	15,5	22,6	17,3	18,7	15,4
Mexico	6,7	7,0	10,0	9,4	9,8	9,4	9,2	9,6	8,6	7,7	6,9
<b>Netherlands</b>	<b>7,0</b>	<b>6,4</b>	<b>7,7</b>	<b>8,7</b>	<b>7,7</b>	<b>9,5</b>	<b>11,1</b>	<b>12,7</b>	<b>11,3</b>	<b>10,8</b>	<b>8,9</b>
New Zealand	10,1	11,4	16,6	17,1	17,3	17,7	16,3	15,0	13,7	13,2	12,7
<b>Norway</b>	<b>7,3</b>	<b>7,5</b>	<b>9,2</b>	<b>9,3</b>	<b>8,6</b>	<b>8,6</b>	<b>9,2</b>	<b>7,8</b>	<b>9,9</b>	<b>11,1</b>	<b>10,4</b>
Poland	21,7	17,3	20,7	23,7	25,8	26,5	27,3	23,9	20,8	17,6	14,8
<b>Portugal</b>	<b>16,6</b>	<b>16,4</b>	<b>20,0</b>	<b>22,3</b>	<b>30,1</b>	<b>37,7</b>	<b>38,1</b>	<b>34,8</b>	<b>31,9</b>	<b>27,9</b>	<b>23,9</b>
Slovak Republic	20,1	18,8	27,3	33,6	33,2	34,0	33,7	29,7	26,4	22,2	18,9
Slovenia	10,1	10,4	13,6	14,7	15,7	20,6	21,6	20,2	16,4	15,3	11,3
<b>Spain</b>	<b>18,2</b>	<b>24,6</b>	<b>37,9</b>	<b>41,6</b>	<b>46,4</b>	<b>53,2</b>	<b>55,5</b>	<b>53,2</b>	<b>48,4</b>	<b>44,5</b>	<b>38,7</b>
Sweden	19,2	20,2	24,9	24,8	22,8	23,7	23,6	22,9	20,3	18,8	17,9
<b>Switzerland</b>	<b>7,1</b>	<b>7,0</b>	<b>8,4</b>	<b>7,8</b>	<b>7,7</b>	<b>8,4</b>	<b>8,5</b>	<b>8,6</b>	<b>8,6</b>	<b>8,6</b>	<b>8,1</b>
Turkey	20,0	20,5	25,3	21,7	18,4	17,5	16,7	17,9	18,5	19,5	20,6
United Kingdom	14,2	14,1	19,0	19,3	20,0	21,0	21,1	16,3	14,6	13,0	12,1
United States	10,5	12,8	17,6	18,4	17,3	16,2	15,6	13,4	11,6	10,4	9,2

# Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego



październik 2018: liczba bezrobotnych 938 tys. osób, stopa bezrobocia 5,7%

# Włamania (na 100 tys. mieszkańców)

Country	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Canada	864,4	810,3	770,8	701,9	632,5	610,3	576,5	524,6	504,9	443,3
United States of America	725,7	722,9	729,4	721,0	726,8	711,9	694,5	693,9	664,5	602,5
Czech Republic	633,8	566,5	520,7	531,3	512,7	523,0	556,8	562,4	521,1	582,9
Poland	697,4	578,5	454,9	370,8	324,9	354,5	366,7	355,0	334,9	310,2
Denmark	1 684,6	1 418,8	1 315,6	1 440,4	1 703,2	1 939,4	1 742,1	1 667,0	1 445,1	1 404,1
Finland	445,6	372,3	354,3	346,6	350,8	359,0	346,1	355,9	333,3	316,4
Ireland	609,7	634,5	586,5	550,1	567,2	610,1	569,0	612,3	614,8	500,4
Norway	598,8	552,2	485,6	453,6	460,7	489,6	435,4	363,8	348,2	312,1
Sweden	1 328,2	1 258,1	1 097,0	1 058,8	1 020,9	1 029,2	988,3	998,2	925,9	892,8
United Kingdom (England and Wales)	1 280,0	1 204,0	1 152,9	1 073,2	1 060,5	978,8	938,5	892,0	812,8	778,2
Greece	240,0	340,5	380,6	450,8	532,6	576,0	727,8	783,8	715,1	607,9
Portugal	443,0	429,0	431,6	423,6	508,5	466,1	478,3	491,5	413,5	361,9
France	637,6	578,3	559,5	518,0	492,0	509,5	512,3	537,7	564,0	593,3
Germany	528,3	472,5	462,8	472,3	468,2	464,8	478,6	508,2	519,6	528,9
Netherlands		1 887,9	1 836,9	1 796,4	1 742,9	1 713,5	1 760,9	1 824,3	1 779,1	1 720,2
New Zealand		1 401,1	1 468,0	1 375,7	1 386,7	1 420,4	1 358,1	1 348,4	1 187,0	

Definitions: "Burglary" means gaining unauthorised access to a part of a building/dwelling or other premises, including by use of force, with the intent to steal goods (breaking and entering). "Burglary" should include, where possible, theft from a house, apartment or other dwelling place, factory, shop or office, from a military establishment, or by using false keys.

# Kradzieże (na 100 tys. mieszkańców)

Country/territory	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Canada	2 165,1	2 033,6	1 946,9	1 811,4	1 707,3	1 703,4	1 594,8	1 495,0	1 478,0	1 382,1
United States of America	2 347,7	2 275,1	2 201,9	2 169,8	2 147,7	2 047,9	1 987,1	1 953,3	1 942,9	1 876,1
Japan	837,1	727,1	638,1	584,7	566,0	517,3	485,3	457,7	429,1	391,4
Czech Republic	1 588,4	1 506,5	1 470,9	1 491,7	1 414,7	1 319,5	1 196,8	1 171,2	1 119,8	1 173,3
Poland	753,3	729,9	655,0	575,6	515,2	499,9	533,8	602,7	603,9	523,5
Denmark	3 379,5	3 103,2	3 050,1	3 233,6	3 457,8	3 388,2	3 442,8	3 542,1	3 428,7	3 348,1
Iceland	1 166,2	1 072,0	1 149,7	1 014,2	1 400,2	1 629,7	1 547,0	1 305,1	1 272,6	1 244,8
Ireland	1 415,4	1 416,0	1 439,6	1 437,1	1 437,5	1 448,9	1 464,3	1 472,1	1 485,0	1 543,3
Norway	3 231,8	2 996,7	2 859,4	2 758,2	2 640,9	2 759,1	2 590,0	2 547,4	2 673,1	2 511,9
Sweden	4 283,9	4 926,0	4 570,3	4 463,0	4 242,0	4 140,8	3 921,9	4 027,5	3 989,9	4 002,0
United Kingdom (England and Wales)	3 433,5	3 368,8	3 248,2	2 955,8	2 904,3	2 669,1	2 654,9	2 637,8	2 406,5	2 329,7
Greece	510,6	558,4	629,9	731,8	824,2	895,4	1 066,8	1 161,6	1 070,4	929,2
Portugal	974,2	873,5	834,4	838,1	962,0	932,5	897,7	928,5	964,5	894,6
Germany	2 874,3	2 665,3	2 536,5	2 481,9	2 355,3	2 248,4	2 193,5	2 296,9	2 269,3	2 271,9

Definitions: "Theft" means depriving a person or organisation of property without force with the intent to keep it . "Theft" excludes burglary, housebreaking, robbery, and theft of a motor vehicle, which are recorded separately.

# Napady rabunkowe (na 100 tys. mieszkańców)

Country/territory	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mexico	470,8	465,9	486,3	537,9	571,4	584,6	626,1	629,8	618,0	595,7
Canada	97,1	100,6	106,2	103,6	97,0	96,2	89,3	86,4	79,6	66,0
United States of America	135,9	140,0	149,3	147,2	144,6	132,1	118,2	112,6	111,8	107,8
Japan	5,8	4,7	4,0	3,6	3,4	3,6	3,2	2,9	2,9	2,6
Czech Republic	59,8	54,2	46,6	47,0	44,6	44,7	38,1	36,6	32,0	28,5
Poland	127,2	110,3	92,1	59,6	55,2	50,4	50,7	46,4	43,7	32,4
Denmark	55,4	53,9	48,7	54,5	61,8	72,8	60,7	58,7	53,4	56,8
Iceland	11,9	16,5	16,6	13,8	13,9	19,1	13,2	13,0	15,3	14,9
Ireland	64,1	58,3	58,8	50,6	52,8	56,5	71,5	64,8	61,6	60,6
Sweden	95,6	104,1	94,4	94,7	96,5	102,8	98,3	102,9	96,9	87,4
United Kingdom (England and Wales)	171,2	183,3	187,9	155,9	146,1	136,0	136,8	133,0	115,2	101,5
Greece	21,2	18,9	22,3	25,5	29,7	42,5	54,7	59,7	53,9	44,2
Italy	79,4	112,0	120,5	124,6	107,8	84,2	79,3	95,8	102,9	104,6
Portugal	200,9	192,4	198,5	175,1	197,3	193,5	193,0	192,2	174,6	156,4
Spain					157,9	142,4	182,8	188,6	206,6	183,3
Germany	71,2	65,4	64,1	63,4	59,9	59,3	58,0	57,9	58,8	57,1

Definitions: "Robbery" means the theft of property from a person, overcoming resistance by force or threat of force. Where possible, the category "Robbery" should include muggings (bag-snatching) and theft with violence, but should exclude pick pocketing and extortion.

# Kradzieże pojazdów mechanicznych (na 100 tys. mieszkańców)

Country	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Canada	532,6	496,1	486,5	441,7	376,3	320,0	271,1	239,1	224,1	206,9
United States of America	418,9	414,5	398,2	362,3	312,7	257,1	236,9	227,5	227,8	218,6
Japan	146,3	118,8	101,7	90,2	85,3	85,4	77,2	73,9	64,2	57,4
Czech Republic	237,4	225,2	204,3	197,3	180,5	140,8	124,2	116,8	104,4	100,3
Poland	133,8	118,5	79,9	55,7	46,3	45,2	43,3	43,4	42,5	40,8
Denmark	385,1	301,6	281,4	306,4	342,5	338,1	294,7	245,5	184,9	169,0
Iceland	149,4	109,5	153,6	138,1	124,8	151,4	124,8	120,5	89,0	63,1
Ireland	352,3	341,5	323,3	315,4	328,8	297,7	255,4	229,8	184,6	159,1
Norway	389,4	331,9	313,1	266,3	249,1	248,4	222,0	188,5	159,3	131,6
Sweden	679,0	628,1	568,1	537,7	484,2	433,5	373,1	364,8	304,1	289,7
United Kingdom (England and Wales)	456,7	399,8	358,4	312,6	268,5	213,1	190,6	163,9	141,1	132,3
Italy	321,5	453,3	474,2	466,6	384,1	354,4	326,5	327,3	322,9	300,8
Spain		281,6	269,0	239,4	203,8	170,3	142,2	130,2	145,3	104,1
France	468,3	424,0	393,2	361,1	338,1	330,7	308,7	293,6	278,7	269,4
Germany	128,7	115,0	107,7	110,8	106,8	105,4	100,6	94,8	85,2	79,4

Definitions: "Motor Vehicle Theft" means the removal of a motor vehicle without the consent of the owner of the vehicle. "Motor Vehicles" includes all land vehicles with an engine that run on the road, including cars, motorcycles, buses, lorries, construction and agricultural vehicles.



# Stopa inflacji (CPI)

Źródło: OECD.

Kraj	2015	2016	2017	Sep-2018
Australia	1,5	1,3	1,9	..
Austria	0,9	0,9	2,1	2,0
Belgium	0,6	2,0	2,1	2,3
Canada	1,1	1,4	1,6	2,2
Chile	4,3	3,8	2,2	3,1
Czech Republic	0,3	0,7	2,5	2,3
Denmark	0,5	0,3	1,1	0,6
Estonia	-0,5	0,1	3,4	3,6
Finland	-0,2	0,4	0,8	1,3
France	0,0	0,2	1,0	2,2
Germany	0,2	0,5	1,7	2,3
Greece	-1,7	-0,8	1,1	1,1
Hungary	-0,1	0,4	2,3	3,6
Iceland	1,6	1,7	1,8	2,7
Ireland	-0,3	0,0	0,3	0,9
Israel	-0,6	-0,5	0,2	1,2
Italy	0,0	-0,1	1,2	1,4
Japan	0,8	-0,1	0,5	1,2
Korea	0,7	1,0	1,9	1,9
Luxembourg	0,5	0,3	1,7	2,0
Mexico	2,7	2,8	6,0	5,0
Netherlands	0,6	0,3	1,4	1,9
New Zealand	0,3	0,6	1,9	..
Norway	2,2	3,6	1,9	3,4
Poland	-0,9	-0,7	2,1	2,0
Portugal	0,5	0,6	1,4	1,4
Slovak Republic	-0,3	-0,5	1,3	2,7
Slovenia	-0,5	-0,1	1,4	2,0
Spain	-0,5	-0,2	2,0	2,3
Sweden	0,0	1,0	1,8	2,3
Switzerland	-1,1	-0,4	0,5	1,0
Turkey	7,7	7,8	11,1	24,5
United Kingdom	0,4	1,0	2,6	2,2
United States	0,1	1,3	2,1	2,3

# Kartel producentów szyb samochodowych

Kara za zмовę cenową, nałożona przez Komisję Europejską na francuskiego producenta szyb samochodowych Saint-Gobain wyniosła **896 mln euro**.

Firma Saint-Gobain dostała tak wysoką karę, bo już wcześniej w latach 1984 i 1988 została uznana winną tworzenia kartelu producentów szyb.

W zмовie cenowej uczestniczyły jeszcze firmy Asahi/AGC Flat Glass (kara **113,5 mln euro**), Pilkington (**370 mln euro**) i Soliver (**4,4 mln euro**).



# Saldo finansów publicznych (jako % PKB)

Źródło: OECD.

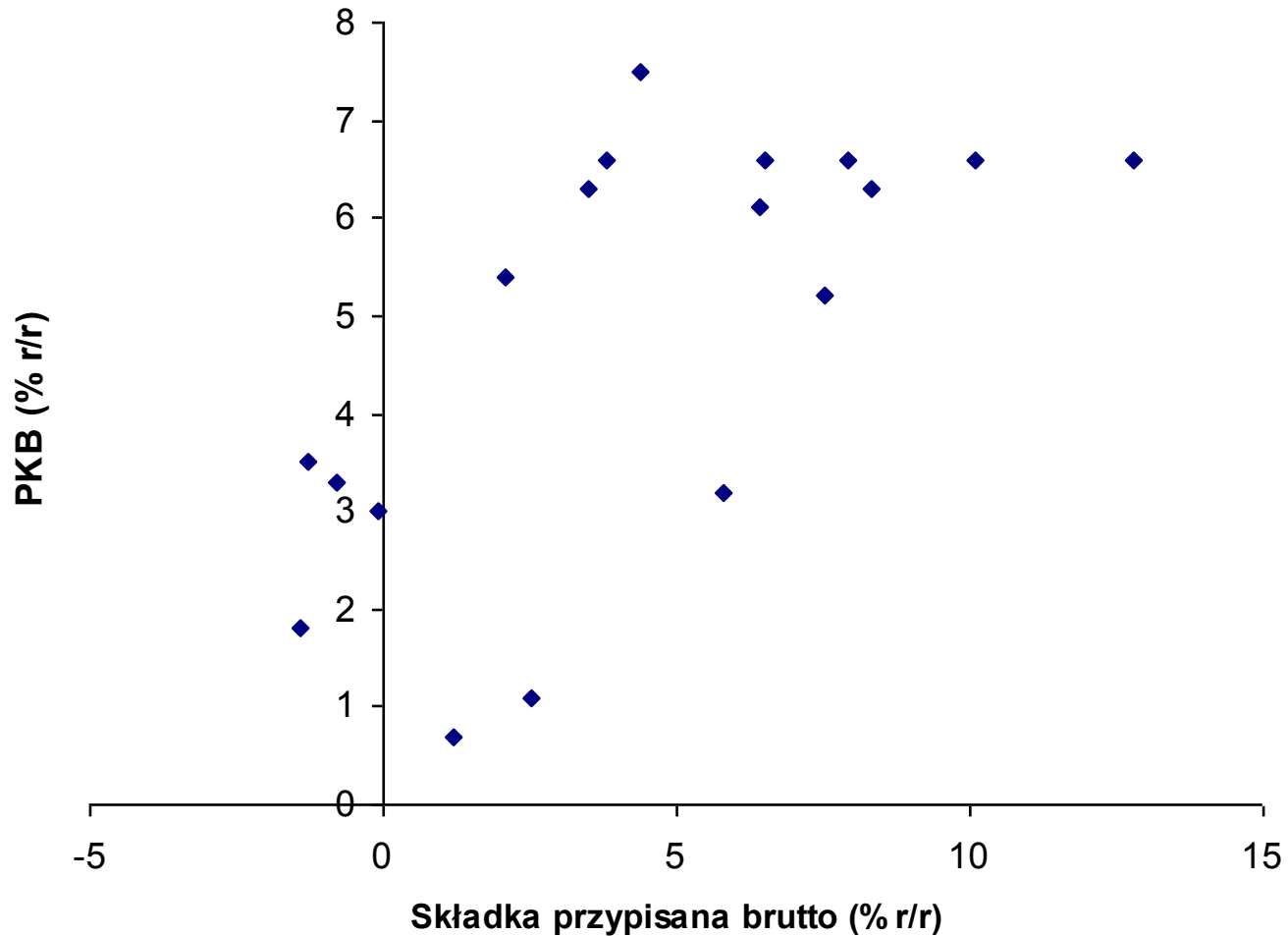
Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Australia	2,1	0,0	-4,2	-4,1	-3,8	-3,0	-2,0	-1,8	-1,1	-1,5	-0,5
Austria	-1,4	-1,5	-5,3	-4,4	-2,6	-2,2	-2,0	-2,7	-1,0	-1,6	-0,7
Belgium	0,1	-1,1	-5,4	-4,0	-4,1	-4,2	-3,1	-3,1	-2,5	-2,5	-1,0
Brazil	-2,7	-2,0	-3,2	-2,4	-2,5	-2,3	-3,0	-6,0	-10,2	-9,0	-7,8
Canada	1,8	0,2	-3,9	-4,7	-3,3	-2,5	-1,5	0,2	-0,1	-1,1	-1,0
Czech Republic	-0,7	-2,0	-5,4	-4,2	-2,7	-3,9	-1,2	-2,1	-0,6	0,7	1,6
Denmark	5,0	3,2	-2,8	-2,7	-2,1	-3,5	-1,2	1,1	-1,5	-0,4	1,0
Estonia	2,7	-2,7	-2,2	0,2	1,2	-0,3	-0,2	0,7	0,1	-0,3	-0,3
Finland	5,1	4,2	-2,5	-2,6	-1,0	-2,2	-2,6	-3,2	-2,8	-1,8	-0,6
France	-2,6	-3,3	-7,2	-6,9	-5,1	-5,0	-4,1	-3,9	-3,6	-3,4	-2,6
Germany	0,2	-0,2	-3,2	-4,2	-1,0	0,0	-0,1	0,5	0,8	1,0	1,3
Greece	-6,7	-10,2	-15,1	-11,2	-10,3	-8,9	-13,2	-3,6	-5,7	0,6	0,8
Hungary	-5,0	-3,7	-4,5	-4,5	-5,4	-2,4	-2,6	-2,6	-1,9	-1,7	-2,0
Iceland	4,9	-13,0	-9,6	-9,7	-5,6	-3,7	-1,8	-0,1	-0,8	12,6	1,5
Ireland	0,3	-7,0	-13,8	-32,1	-12,7	-8,0	-6,1	-3,6	-1,9	-0,5	-0,3
Israel	-0,7	-2,8	-5,7	-3,7	-2,9	-4,8	-4,1	-3,3	-2,1	-2,1	-2,1
Italy	-1,5	-2,6	-5,3	-4,2	-3,7	-2,9	-2,9	-3,0	-2,6	-2,5	-2,3
Japan	-2,8	-4,1	-9,8	-9,1	-9,1	-8,3	-7,6	-5,4	-3,6	-3,4	-3,5
Korea	4,2	2,3	-1,3	1,0	1,0	1,0	1,3	1,3	1,3	2,4	2,8
Luxembourg	4,2	3,3	-0,7	-0,7	0,5	0,3	1,0	1,3	1,4	1,6	1,5
Netherlands	0,2	0,2	-5,4	-5,0	-4,3	-3,9	-2,4	-2,3	-2,1	0,4	1,1
New Zealand	4,3	0,4	-2,9	-7,3	-4,2	-2,3	-0,7	0,2	0,2	1,2	0,9
Norway	17,1	18,7	10,3	11,0	13,4	13,8	10,8	8,7	6,1	4,0	4,4
Poland	-1,9	-3,6	-7,3	-7,3	-4,8	-3,7	-4,1	-3,6	-2,6	-2,3	-1,7
Portugal	-3,0	-3,8	-9,8	-11,2	-7,4	-5,7	-4,8	-7,2	-4,4	-2,0	-3,0
Slovak Republic	-1,9	-2,4	-7,8	-7,5	-4,3	-4,3	-2,7	-2,7	-2,7	-2,2	-1,0
Slovenia	-0,1	-1,4	-5,8	-5,6	-6,7	-4,0	-14,7	-5,5	-2,9	-1,9	0,0
South Africa	-0,7	-1,7	-3,9	-3,3	-2,5	-3,6	-3,6	-3,8	-3,8	-3,5	-4,0
Spain	1,9	-4,4	-11,0	-9,4	-9,6	-10,5	-7,0	-6,0	-5,3	-4,5	-3,1
Sweden	3,4	1,9	-0,7	0,0	-0,2	-1,0	-1,4	-1,6	0,2	1,2	1,3
Switzerland	1,6	1,9	0,5	0,4	0,7	0,4	-0,4	-0,2	0,6	0,3	1,1
United Kingdom	-2,9	-4,9	-10,4	-9,5	-7,6	-8,2	-5,6	-5,7	-4,3	-3,3	-1,8
United States	-3,7	-7,2	-12,8	-12,2	-10,8	-9,0	-5,5	-5,0	-4,3	-5,0	-3,6

# Dług publiczny (jako % PKB)

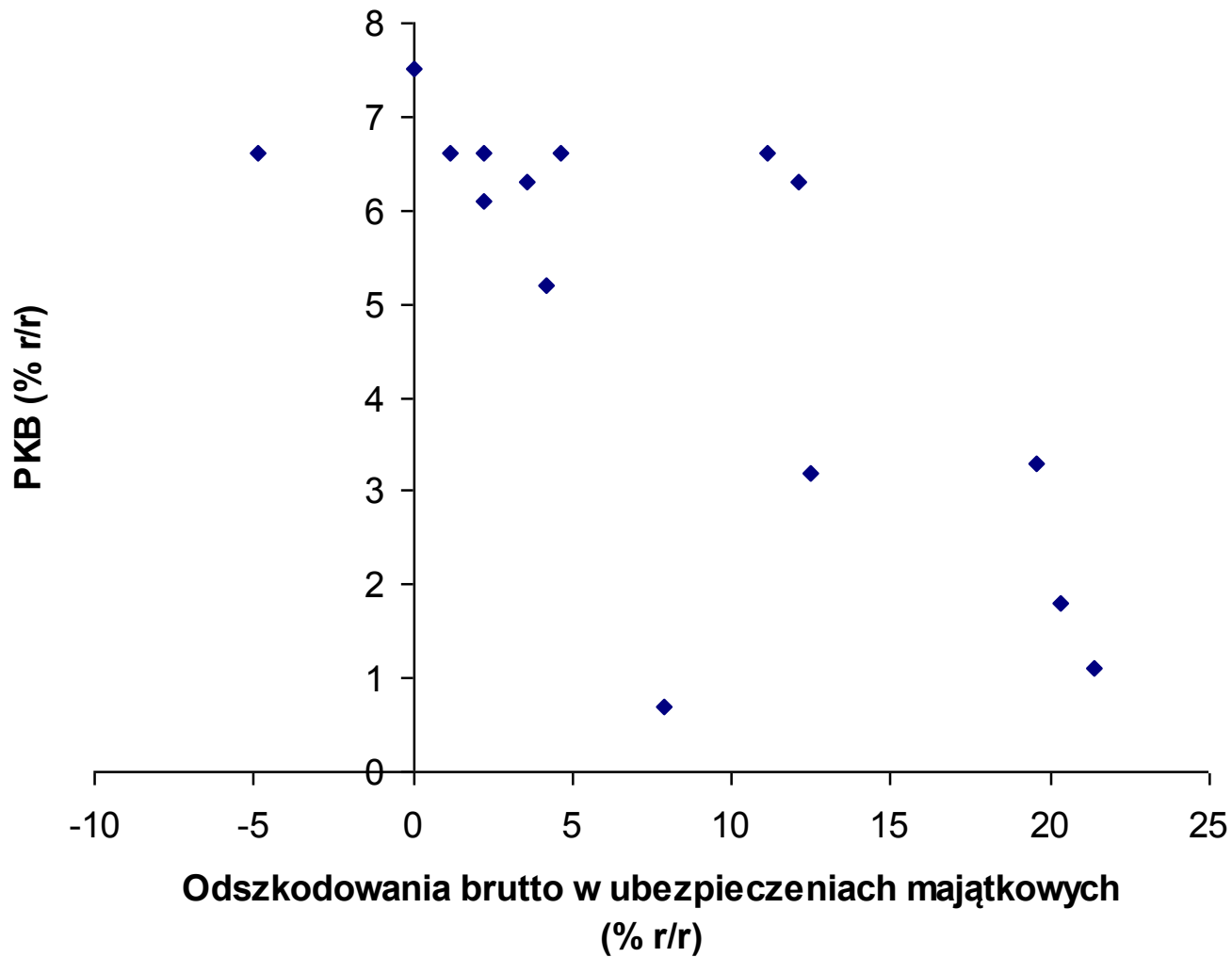
Źródło: OECD.

Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Australia	14	16	22	25	30	34	36	39	41	42	43
Austria	75	80	92	96	97	105	102	109	108	108	101
Belgium <sup>1</sup>	94	101	109	108	110	120	118	131	128	128	122
Canada	71	72	84	86	89	93	90	92	97	98	94
Czech Republic	31	35	42	46	49	58	58	55	52	48	44
Denmark	35	42	49	53	60	61	57	59	54	52	50
Estonia	7	8	13	12	10	13	14	14	13	13	13
Finland	40	39	50	56	57	64	65	71	74	75	74
France	75	81	93	97	101	110	111	120	120	123	122
Germany	64	68	76	85	84	88	83	83	79	77	72
Greece	114	119	135	127	109	167	183	184	186	190	185
Hungary	72	75	84	86	95	98	96	99	98	97	92
Iceland	30	70	85	90	97	95	87	80	72	66	65
Ireland	28	48	68	85	114	132	133	123	90	84	82
Israel	73	72	75	71	69	68	67	66	64	62	61
Italy	112	115	127	126	120	138	146	159	159	157	155
Japan	155	164	181	187	202	210	213	218	217	222	224
Korea	..	29	32	33	36	38	41	44	46	45	45
Latvia	13	23	41	53	49	48	45	51	47	50	48
Luxembourg	16	24	22	27	27	28	29	29	29	27	29
Netherlands	48	61	64	68	72	78	77	81	77	75	69
New Zealand	25	28	33	37	40	41	40	41	40	38	36
Norway	56	54	48	48	34	35	35	33	39	43	42
Poland	51	53	57	61	61	64	65	70	69	72	68
Portugal	78	83	96	104	108	139	143	153	151	148	148
Slovak Republic	35	34	42	47	50	58	61	60	60	60	58
Slovenia	30	30	44	48	52	62	80	100	103	98	89
Spain	42	47	62	67	78	93	106	118	116	117	115
Sweden	47	47	49	46	47	47	49	56	54	53	50
Switzerland	46	46	44	43	43	44	43	43	43	43	42
United Kingdom	52	64	77	89	104	107	103	113	112	121	118
United States	64	73	87	95	100	103	105	105	105	107	105

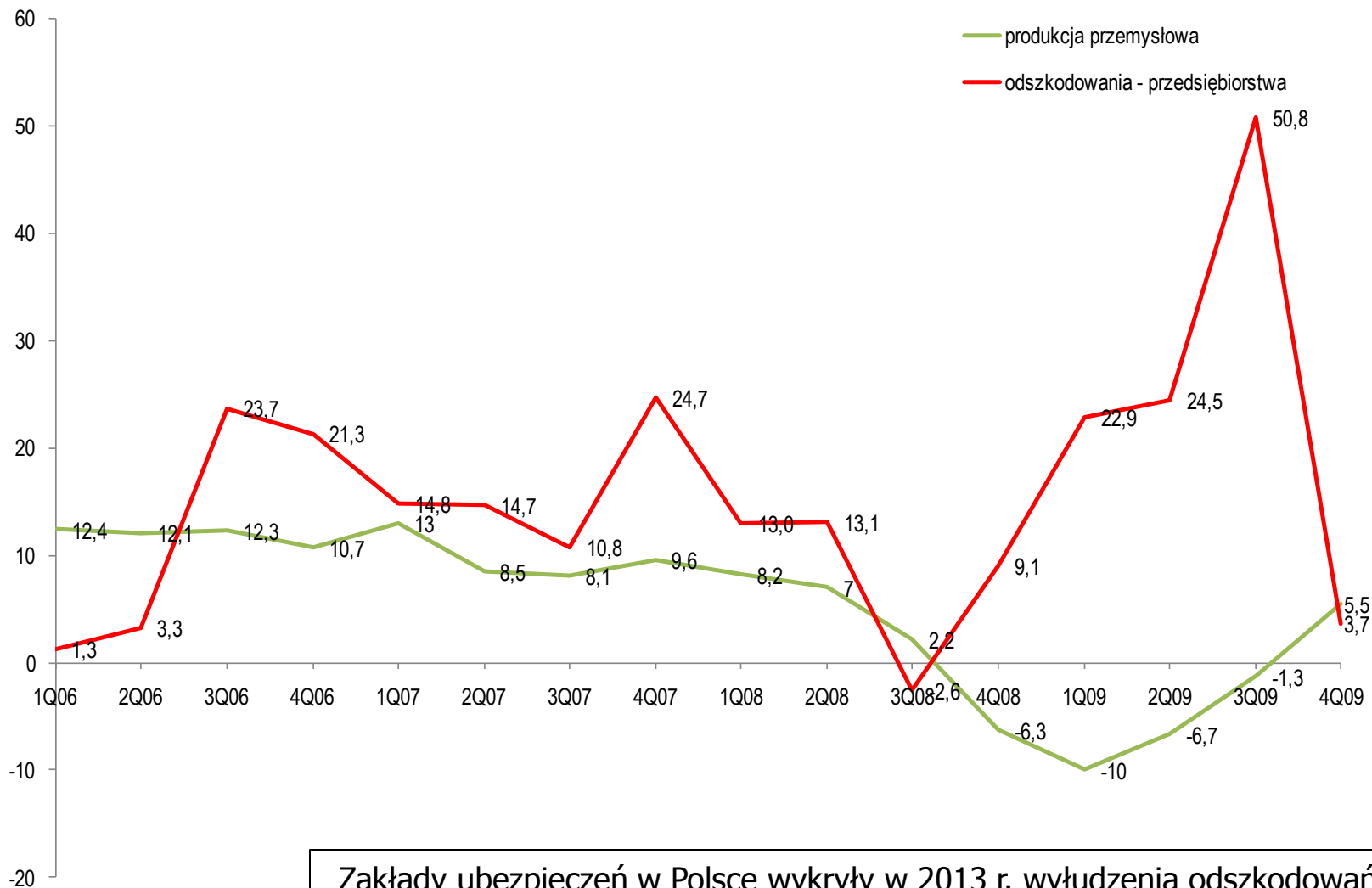
# PKB a składka przypisana brutto w ubezpieczeniach majątkowych



# PKB a odszkodowania w ubezpieczeniach majątkowych



# Odszkodowania i świadczenia wypłacone w ubezpieczeniach majątkowych przedsiębiorstw a produkcja przemysłowa (% r/r)



Zakłady ubezpieczeń w Polsce wykryły w 2013 r. wyłudzenia odszkodowań i świadczeń na łączną kwotę niemal **130 mln zł**.

# Koniunktura w Szwajcarii, 2006 - 2012

Wskaźnik	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Wzrost PKB (w %)	3,8	2,2	-1,9	3,0	1,9	1,0
Stopa zatrudnienia (w %)	78,6	79,5	79,0	78,6	79,3	79,4
Stopa bezrobocia (w %)	3,7	3,4	4,2	4,6	4,1	4,3
Stopa inflacji (w %)	0,7	2,4	-0,5	0,7	0,2	-0,7
Saldo budżetu (% PKB)	1,0	2,0	0,8	0,3	0,5	0,7
Dług publiczny (% PKB)	51,5	47,0	46,4	45,2	44,6	43,8
Tempo wzrostu inwestycji (w %)	8,1	0,9	-11,6	5,4	2,9	2,2

Średnie tempo wzrostu inwestycji prywatnych (poza mieszkaniowymi) 2001-2010:  
Szwajcaria 1,9%, kraje OECD 1,0%, USA 0,3%, strefa euro 0,5%



# Szwajcaria – miejsca w rankingu Global Competitiveness Index 2013

- 1.04. Public trust in politicians 5,2 pkt. **12 m.** (na 148)
- 1.06. Judicial independence 6,1 pkt. **11 m.** (na 148)
- 1.14. Business costs of crime and violence 5,7 pkt. **23 m.** (na 148)
- 1.15. Organized crime 5,9 pkt. **33 m.** (na 148)
- 1.16. Reliability of police services 6,3 pkt. **6 m.** (na 148)

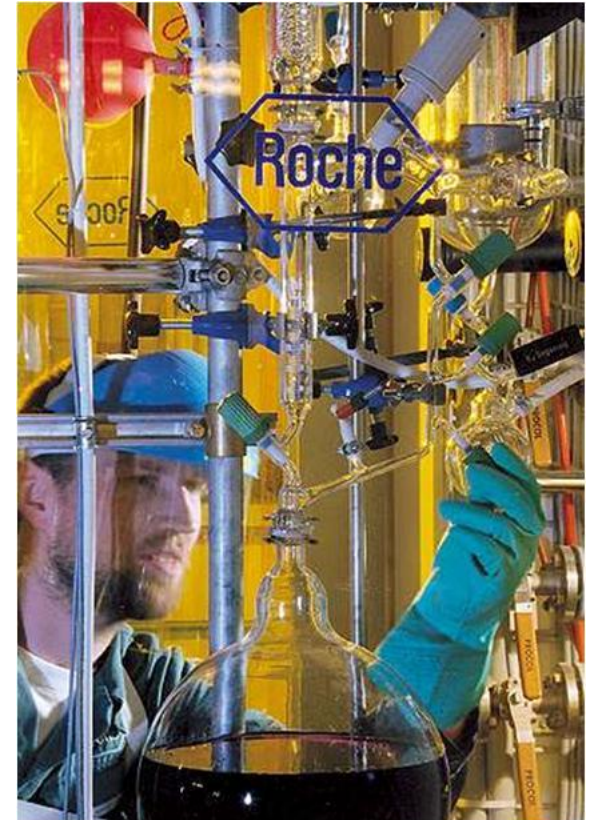
Źródło: WEF 2013.

Wskaźnik zabójstw na 100 tys. mieszkańców (2011): **0,6**

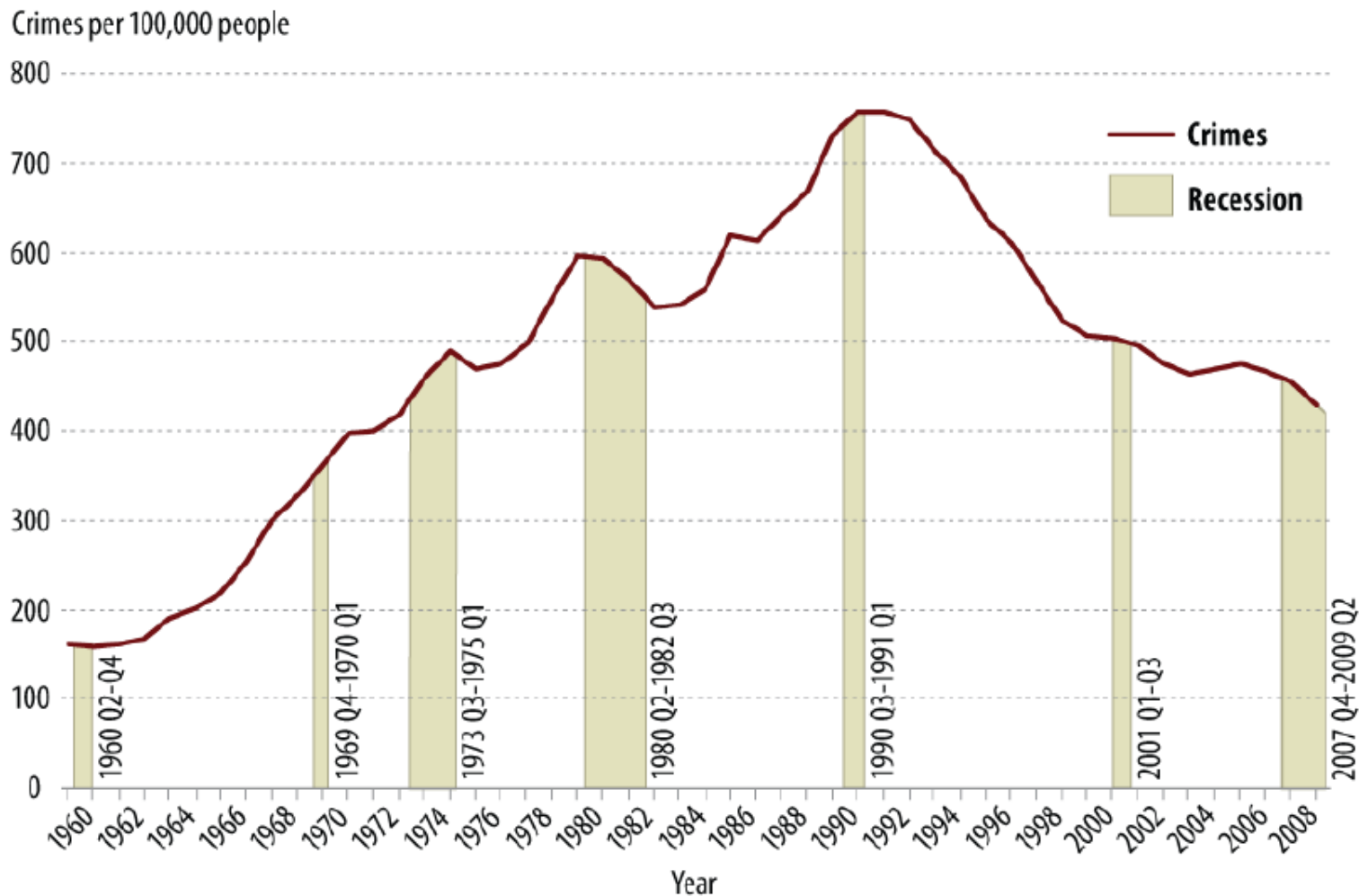
# Kartel witaminowy, 1999

W 1999 r. U.S. District Court w Dallas oskarżył szwajcarską firmę F. Hoffmann – La Roche o stworzenie kartelu, mającego na celu ustalanie i utrzymywanie cen witamin (m.in. A, B2, B5, C, E oraz Beta Carotenu) na wysokim poziomie, a także podzielenie rynku pomiędzy koncerny farmaceutyczne.

Firma F. Hoffmann - La Roche Ltd przyznała się do winy i zgodziła się zapłacić **500 mln USD** kary. Karę **225 mln USD** zapłaciła niemiecka firma BASF uczestnicząca w kartelu.

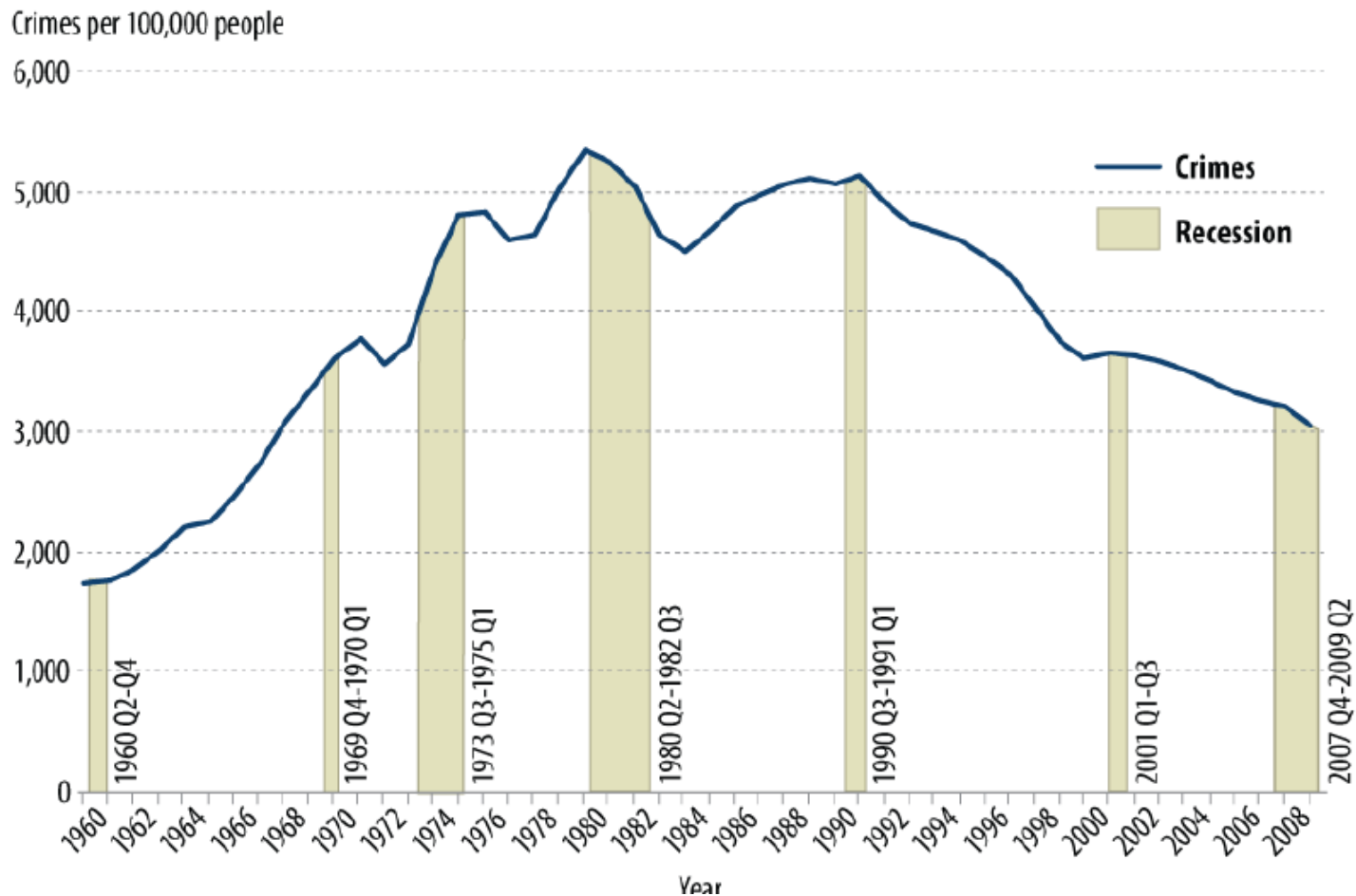


# Wskaźniki przestępczości (*violent crime*) a recesje w USA



Źródło: Finklea, *Economic Downturns and Crime*, 2011.

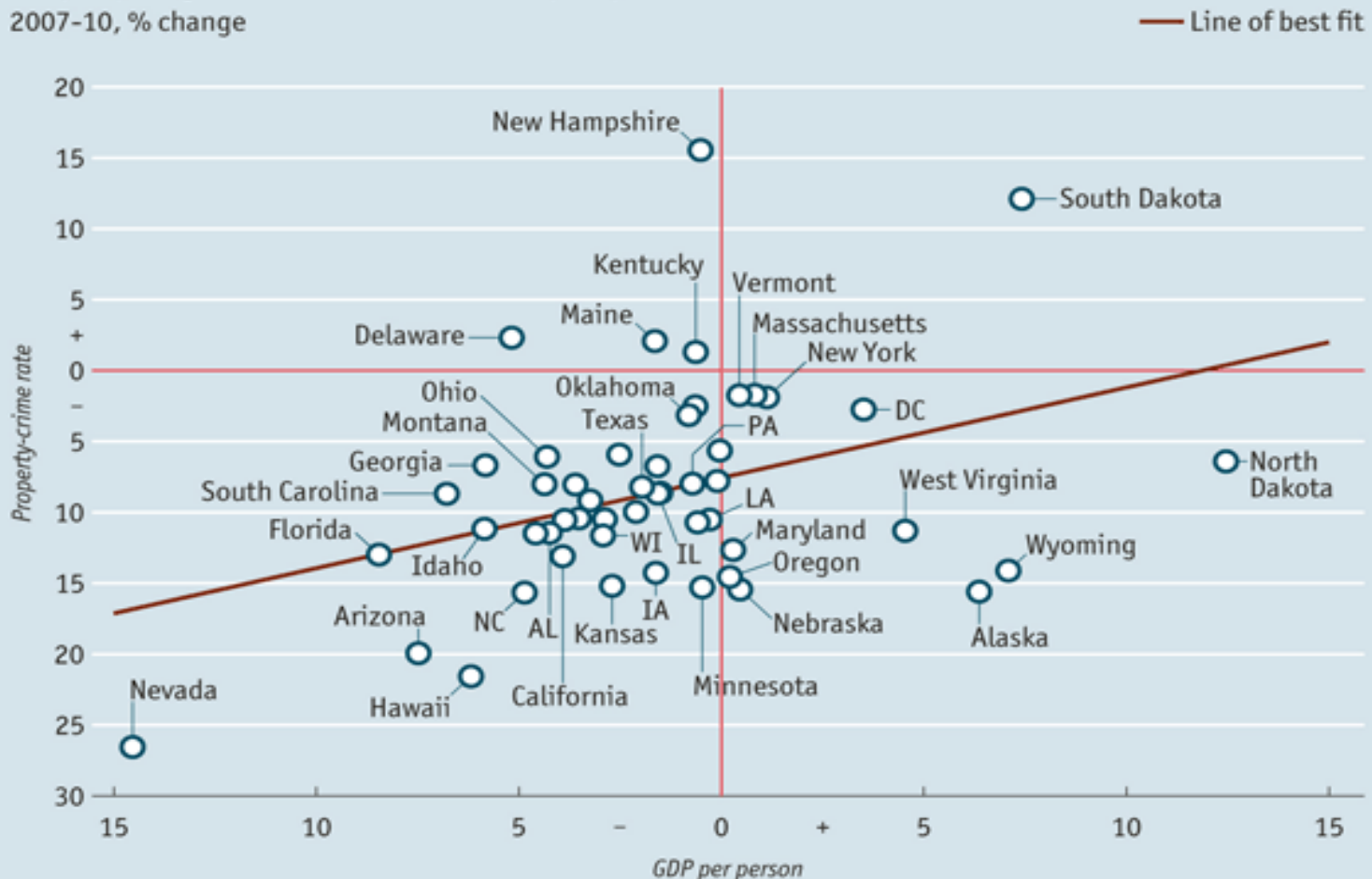
# Wskaźniki przestępczości (*property crime*) a recesje w USA



# Wskaźniki przestępczości (*property crime*) a GDP per capita w różnych stanach (USA)

## US property-crime rates and GDP per person

2007-10, % change



Sources: US Department of Justice; Bureau of Economic Analysis; *The Economist*

# Wskaźniki gospodarcze w Hondurasie, Nikaragui i Kostaryce – najnowsze dane

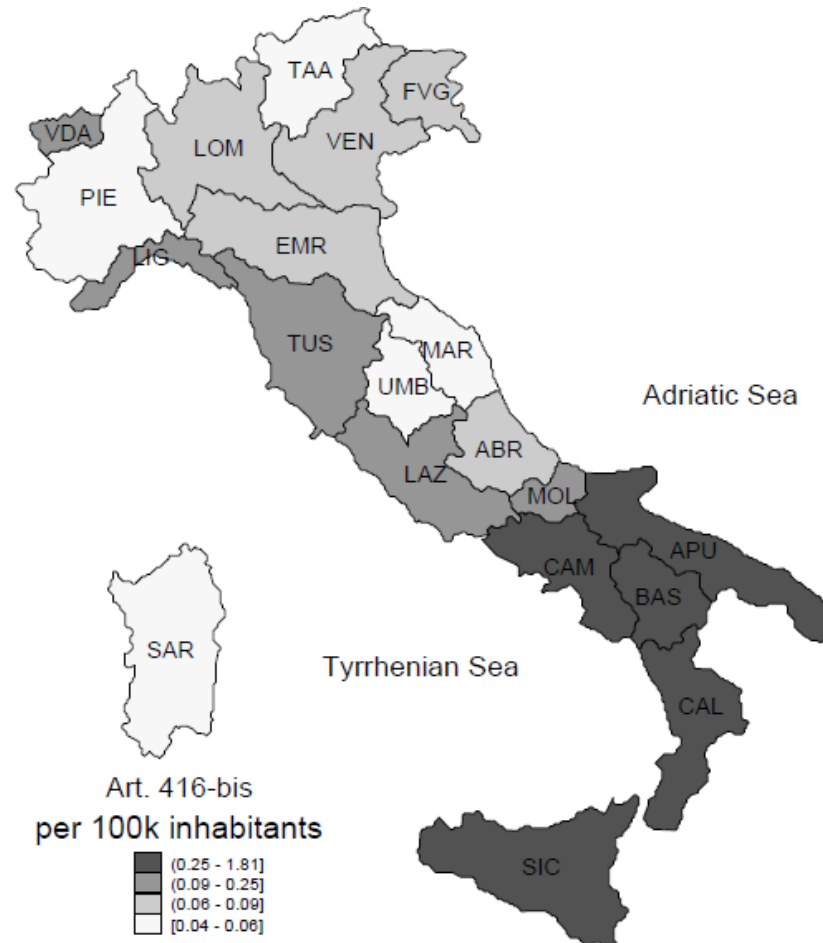
Wskaźnik	Honduras	Nikaragua	Kostaryka
PKB per capita	2609 USD	2120 USD	11835 USD
Saldo finansów publicznych (miejsce w rankingu WEF)	-1,3% PKB (36 m.)	-1,7% PKB (42 m.)	-5,1 % PKB (103 m.)
Dług publiczny (miejsce w rankingu WEF)	45,4% PKB (61 m.)	31,1% PKB (27 m.)	43,7% PKB (56 m.)
Inflacja (miejsce w rankingu WEF)	2,7%	3,1%	0,0%
Eksport jako % PKB (miejsce w rankingu WEF)	49,1% (34 m.)	48,0% (36 m.)	30,8% (78 m.)
Stopa bezrobocia	4,5%	7,4%	9,0%

Źródło: WEF 2017, World Bank 2016.

# Jakość systemu społeczno-gospodarczego w Hondurasie, Nikaragui i Kostaryce – najnowsze dane

Wskaźnik	Honduras	Nikaragua	Kostaryka
Wskaźnik zabójstw na 100 tys. mieszkańców	63,7 (2015)	11,5 (2012)	11,8 (2015)
Indeks Percepcji Korupcji (miejsce w rankingu TI)	29 pkt. (135 m.)	26 pkt. (151 m.)	59 pkt. (38 m.)
Koszty przestępczości dla biznesu (miejsce w rankingu WEF)	2,3 pkt. (135 m.)	4,9 pkt. (57 m.)	4,2 pkt. (86 m.)
Przestępczość zorganizowana (miejsce w rankingu WEF)	2,4 pkt. (136 m.)	5,5 pkt. (31 m.)	4,7 pkt. (74 m.)
Niezależność sądownictwa (miejsce w rankingu WEF)	2,7 pkt. (121 m.)	1,6 pkt. (136 m.)	5,4 pkt. (26 m.)
Zaufanie do policji (miejsce w rankingu WEF)	2,5 pkt. (131 m.)	4,2 pkt. (84 m.)	4,7 pkt. (57 m.)
Zaufanie do polityków (miejsce w rankingu WEF)	2,1 pkt. (110 m.)	1,7 pkt. (129 m.)	3,2 pkt. (61 m.)
Jakość infrastruktury (miejsce w rankingu WEF)	3,6 pkt. (90 m.)	3,5 pkt. (95 m.)	3,1 pkt. (110 m.)

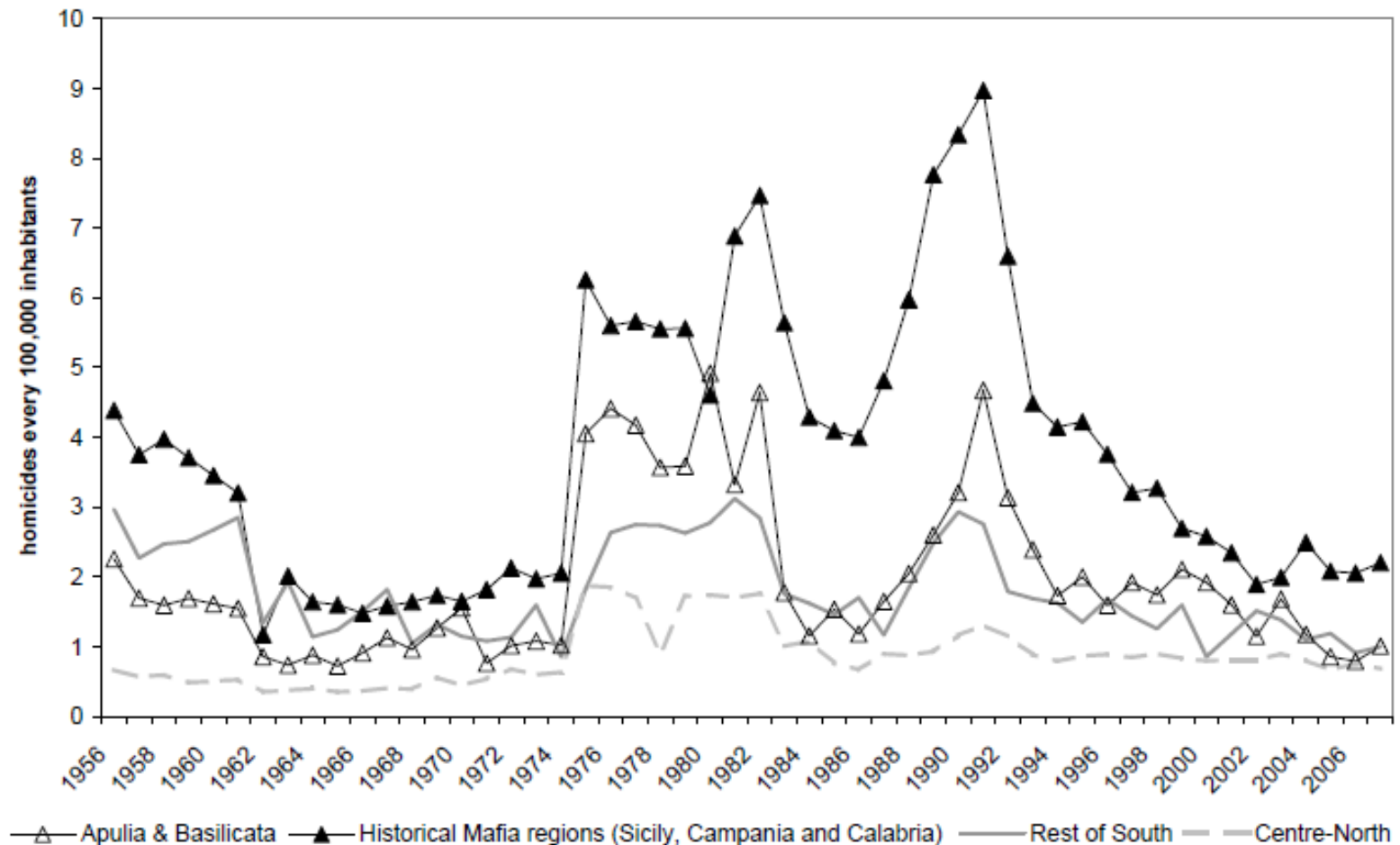
# Przestępczość zorganizowana typu mafijnego w różnych regionach Włoch



*Note:* The map shows the presence of organized crime across Italian regions, as measured by the number of cases ex Article 416-bis of the Penal Code (mafia-type criminal organization) reported by the police to the judiciary authority, every 100,000 inhabitants; darker colors correspond to a higher number of cases, see also the legend on the bottom-left corner of the figure. The variable is averaged over the period 1983-2007.

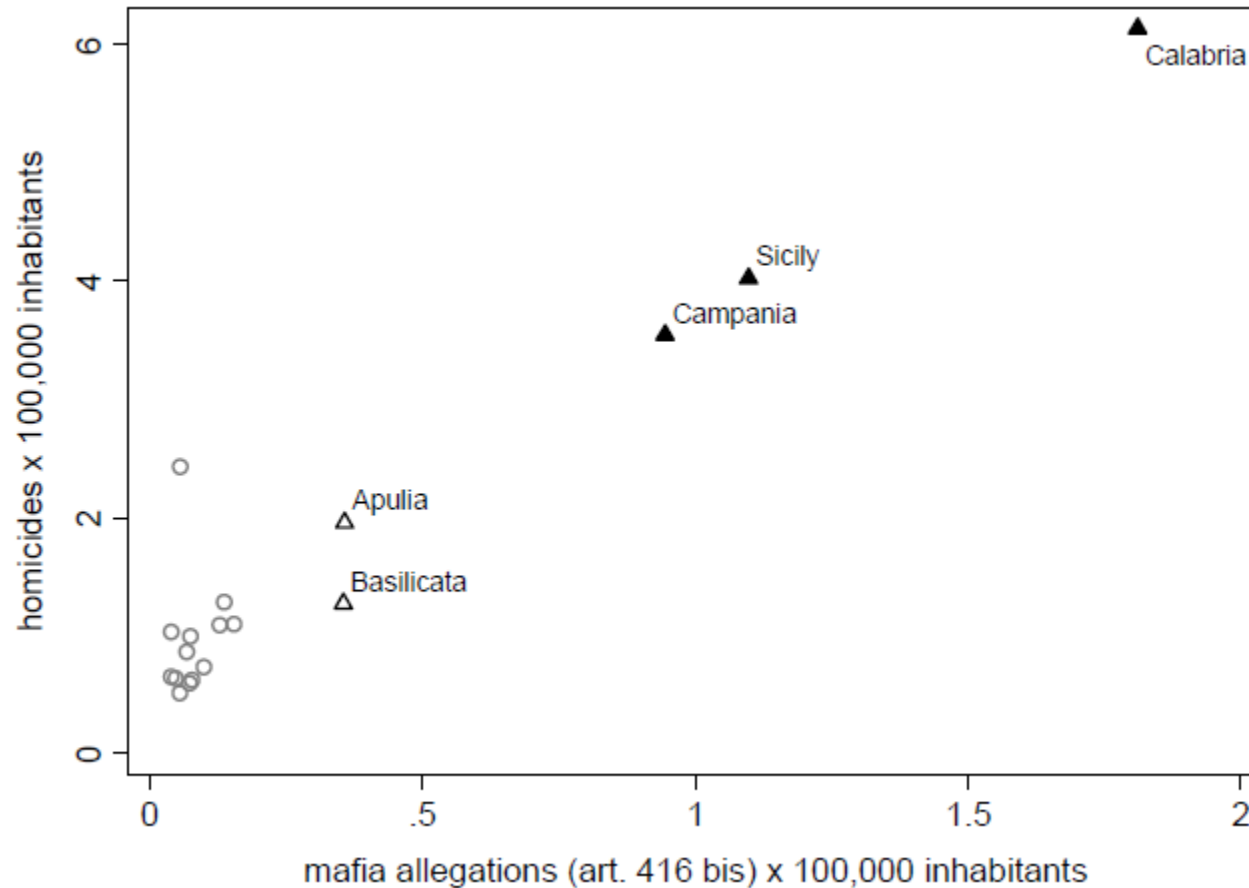


# Zabójstwa w różnych regionach Włoch



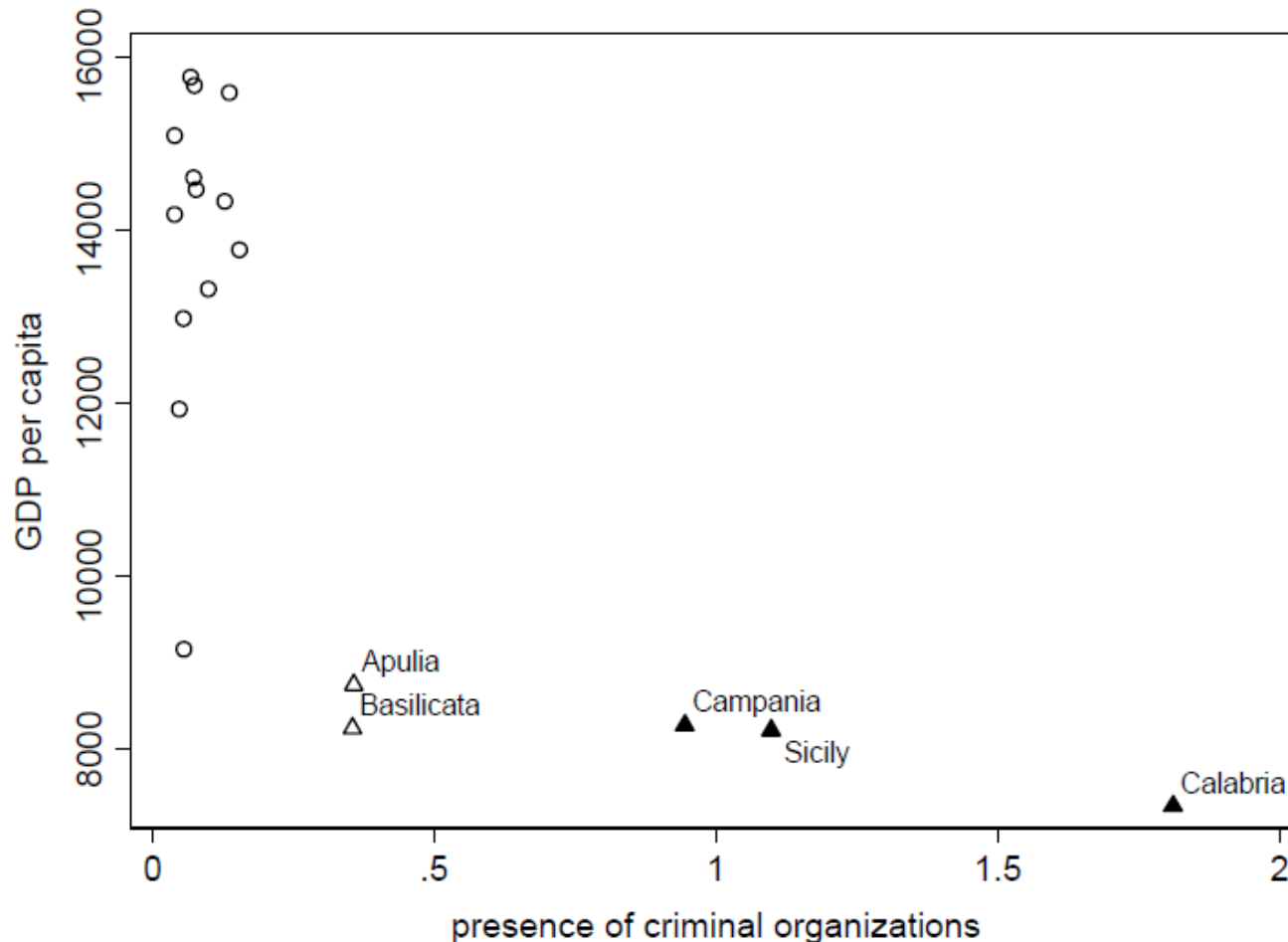
*Note:* The graph shows the time series of homicides, every 100,000 inhabitants, in different areas of Italy: regions with an historical presence of mafia-type organizations (Sicily, Campania and Calabria), regions with a more recent presence of such organizations (Apulia and Basilicata), other Southern regions and, finally, regions in the Centre-North.

# Przestępczość zorganizowana a zabójstwa w różnych regionach Włoch



*Note:* This graph shows the relationship between organized crime and murders across Italian regions. Bold triangles denote regions with a historical presence of mafia organizations, hollow triangles denote regions with a more recent presence while circles denote all other regions. The presence of criminal organizations is measured by the number of cases ex Article 416-bis of the Penal Code (mafia-type criminal organization) reported by the police to the judiciary authority. Both variables are expressed as ratios over 100,000 inhabitants and averaged over the period 1983-2007.

# Przestępczość zorganizowana a PKB per capita w różnych regionach Włoch



*Note:* This graph shows the relationship between organized crime and GDP per capita across Italian regions. Bold triangles denote regions with a historical presence of mafia organizations, hollow triangles denote regions with a more recent presence while circles denote all other regions. Organized crime is measured by the number of cases ex Article 416-bis of the Penal Code (mafia-type criminal organization) reported by the police to the judiciary authority, every 100,000 inhabitants. The GDP per capita is measured in constant 1990 Euros. Both variables are averaged over the period 1983-2007.

# Inwestycje włoskich grup przestępczych w Europie

## Italian OCGs investments in Europe

### ORGANISED CRIME PORTFOLIO

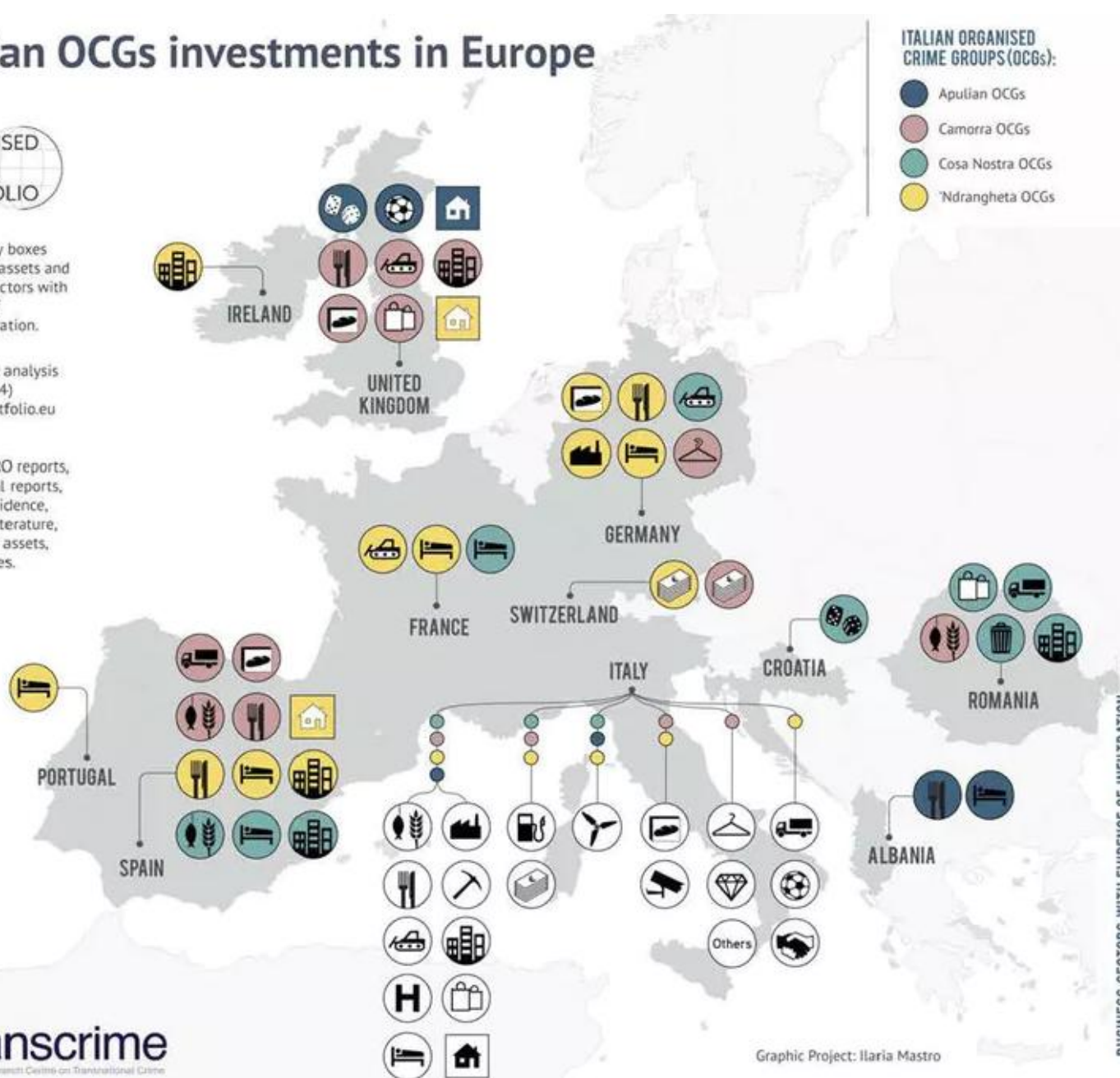
The country boxes include all assets and business sectors with evidence of OCGs infiltration.

Preliminary analysis (March 2014)  
www.ocportfolio.eu

Source:  
LEA/FIU/ARO reports,  
institutional reports,  
judiciary evidence,  
academic literature,  
confiscated assets,  
open sources.

### ITALIAN ORGANISED CRIME GROUPS (OCGs):

- Apulian OCGs
- Camorra OCGs
- Cosa Nostra OCGs
- 'Ndrangheta OCGs



- ### BUSINESS SECTORS WITH EVIDENCE OF INFILTRATION:
- Agriculture and fishing
  - Banking and financial activities
  - Bars and Restaurants
  - Casinos, VLT and betting activities
  - Clubs
  - Construction
  - Hospitals and residential care
  - Hotels and other tourist accommodations
  - IT and other service activities
  - Manufacturing
  - Mining and quarrying
  - Others
  - Other assets/sectors
  - Petrol and gas supply
  - Private security
  - Real estate activities
  - Renewable energy
  - Sports and gaming
  - Transportation and renting of motorvehicles
  - Waste and scrap management
  - Wholesale and retail of clothing and textiles
  - Wholesale and retail of food
  - Wholesale and retail of gold and jewellery
  - Wholesale and retail trade
  - Real Estate